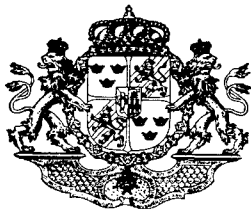

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1921

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

221895

INLEDNING

TILL

Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicales aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

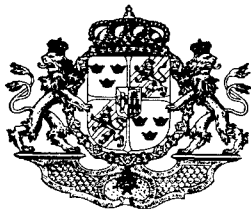
Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1921. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1921

AV

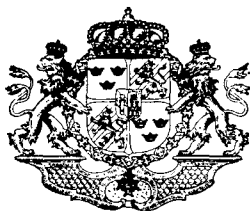
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

221895

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICAUX AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1921

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

Innehållsförteckning.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	sid. 3.
II. Anstalter för sinnessjuka	» 6.
a) Statens hospital och asylter	» 6.
1. Byggnader	» 6.
2. Utrymme	» 8.
3. Mathållning och utspisning	» 9.
4. Befattningshavare	» 9.
5. De sjukas sysselsättning och förströelser	» 9.
6. Sjukvård	» 9.
b) Landstingens upptagningsanstalter	» 12.
c) Kommunala sinnessjukanstalter	» 13.
d) Enskilda anstalter och sjukhem	» 13.
III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket	» 16.
Skyddsföreningen för sinnessjuka	» 16.
Kurator för de sinnessjuka	» 16.

I. Tabeller.

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående intagna och avförda samt den 31 december befintliga patienter	sid. 19.
» 2. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda samt vid årets slut befintliga, med fördel- ning efter de särskilda sjukdomsformerna	» 20.
» 3. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter kön och ålder	» 21.
» 4. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, fördelade efter civilstånd, sjukdomens bestånd före intagningen samt antal förutgångna anfall	» 21.
» 5. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter sjukdomens form och efter ålder vid sjukdomens utbrott	» 22.
» 6. Översikt över de orsaker, under vilkas inflytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna	» 23.
» 7. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter stånd och yrke	» 24.
» 8. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter hemort	» 25.
» 9. Översikt över tillfriskningsprocenten bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna	» 25.
» 10. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade	» 26.

Tab. 11. Översikt över dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna	sid. 27.
• 12. Översikt över tillfälliga sjukdomar bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade	» 28.
• 13. Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka	» 29.
A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.	
B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.	
• 14. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av dementia paralytica lidande	» 30.
• 15. Sammanställning av uppgifter från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående antal sjukplatser, underhållsdagar och medeltal vårdade i de olika betalningsklasserna samt utspisnings- och totalkostnaden	» 31.
• 16. Översikt över de vid offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka anställda befattningshavare	» 32.
• 17. Totalkostnad samt på statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift	» 33.
• 18. Utgifter av anslaget till hospitals underhåll	» 34.
• 19. Sammandrag av hospitalens förvaltning	» 36.
• 20. Redogörelse över hospitalen tillhöriga fonder	» 37.
• 21. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket	» 38.

Table des matières.

I. Mesures d'une certaine importance décrétées par le Gouvernement et la Diète, page	3.
II. Etablissements d'aliénés	» 6.
a) Hôpitaux d'aliénés et Asiles de l'Etat	» 6.
1. Edifices	» 6.
2. Espace	» 8.
3. Nourriture	» 9.
4. Employés	» 9.
5. Occupation et récréation des malades	» 9.
6. Soins aux malades	» 9.
b) Etablissements de refuge des Conseils généraux	» 12.
c) Etablissements de certaines Communes	» 13.
d) Asiles d'aliénés privés et maisons de santé	» 13.
III. Nombre des personnes en Suède atteintes d'aliénation mentale et d'idiotisme	» 16.
La Société protectrice des aliénés	» 16.
La curatrice des aliénés	» 16.

I. Tableaux. (Note. m. = hommes; kv. = femmes; s.a = somme.)

Tabl. 1. Rapport des hôpitaux publics indépendants d'aliénés des malades admis, renvoyés et restants le 31 décembre	page 19.
<i>Col. 1. Hôpitaux, asyles ou refuges d'aliénés. Col. 2. Malades admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux publics indépendants non compris. Col. 3. Malades admis, non soignés à d'autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés. Col. 4. Transferts des autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés. Col. 5—10. Renvoyés: Col. 5. guéris; Col. 6. en état amélioré; Col. 7. non guéris; Col. 8. à d'autres hôpitaux d'aliénés de l'Etat; Col. 9. Décédés; Col. 10. non malades à l'admission. Col. 11. Malades restants le 31 déc. Col. 12. Nombre d'expectants le 31 déc.</i>	
2. Aperçu des malades admis, guéris, décédés et restants à la fin de l'année aux dits hôpitaux, distribués après les formes de la maladie	20.
<i>Col. 2, 3. Voir Tabl. 1, col. 2 et 3. Col. 4. Guéris. Col. 5. Décédés. Col. 6. Restants le 31 déc.</i>	
3. Aperçu des malades admis, guéris et décédés aux dits hôpitaux, distribués après le sexe et l'âge	21.
<i>Col. 1. Voir Tabl. 2, col. 2—5. Col. 13. Inconnu. Col. 14. Total. Col. 15. Totaux. — Alinéa 1. De 15 jusqu'à 20 ans. Alinéa 2. Voir Tabl. 1, col. 2.</i>	
4. Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux, placés après l'état civil, la durée de la maladie avant l'admission à l'hôpital et le nombre des crises antérieures	21.
<i>Alinéas 4 et 5. Excl. les imbéciles et les idiots, ainsi que ceux, qui n'étaient pas malades à l'admission; voir aussi Tabl. 1, col. 2. et 3. resp.</i>	
5. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après la forme de la maladie et après l'âge à l'éclat de la maladie	22.
<i>Col. 12. Au-dessus de 70 ans. Col. 13—15. Voir Tabl. 3, col. 13—15.</i>	
6. Aperçu des causes de la maladie sous lesquelles elle pourrait avoir son origine	23.
<i>Col. 1. Causes. Col. 2, 3. Voir Tabl. 1, col. 2, 3. — Distribution par sexe.</i>	
7. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après la position sociale et la profession	24.
<i>Col. 1. I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et, emplois publics ainsi que lettres. — V. Autres. — VI. Métiers non fixes ou inconnus.</i>	
8. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après le lieu d'origine	25.
<i>Col. 2. Campagne. Col. 3. Villes. Col. 4. Total. Col. 5. Malades admis sur 100 000 de la population moyenne.</i>	
9. Le pourcentage des guéris parmi les malades admis aux dits hôpitaux pendant ces 10 années dernières	25.
<i>Col. 1. Numéro de l'année d'admission. Col. 2. Année. Col. 3. Admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux non compris. Col. 4. Ceux, qui lors de l'admission sont à compter comme incurables. Col. 5. Guéris pendant une de ces 10 années. Col. 6. Pourcent de guérisons des admis compris dans la col. 3. Col. 7. Idem, déduction faite de ceux compris dans la col. 4.</i>	
10. Aperçu des malades guéris aux dits hôpitaux	26.
<i>Col. 2—6. Séjour à l'hôpital. Col. 7—12. Durée de la maladie à partir de son début. Col. 13. Inconnu. Col. 14. Total, hommes et femmes Col. 15. Totaux.</i>	
11. Aperçu des causes de décès des malades admis aux dits hôpitaux	27.

Tabl. 12.	Aperçu des maladies occasionnelles parmi les malades soignés aux dits hôpitaux	page 28.
• 13.	Malades criminels aux dits hôpitaux	» 29.
	A. Nombre de jours d'entretien ainsi que le nombre des malades restant à la fin de l'année.	
	Col. 2. Jours d'entretien. Col. 3. Moyennes des soignés par jour.	
	Col. 4. Restants le 31 déc. H., F., Total.	
	B. Admis et renvoyés dans toutes les institutions pendant l'année.	
	Col. 2. Comptés comme fous. Col. 3. Prisonniers aux travaux forcés.	
	Col. 4. Prévenus. Col. 5. Cas d'observation.	
• 14.	Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux et décédés souffrant de démence paralytique	» 30.
	Col. 1—3. Admis: Col. 1. Voir Tabl. 7, col. 1. Col. 2. Exerçant un métier. Col. 3. Membres de famille. Col. 4—10. Décédés: Col. 4. Age lors du décès. Col. 5—10. Durée de la maladie à partir de son éclat.	
	— Admis: Etat civil; lieu de domicile; cause probable de la maladie	
• 15.	Rapport des dits hôpitaux sur le nombre des lits, des jours d'entretien, le nombre moyen des malades soignés dans les diverses classes de payment, frais d'entretien et dépenses totales	» 31.
	Col. 2. Nombre des lits à la fin de l'année: aux hôpitaux de l'Etat, aux refuges des Conseils généraux et chez les communes. Col. 3. Jours d'entretien sur idem. Col. 4. Moyennes des soignés sur idem. Col. 5. Dépenses pour la nourriture des malades: totales, par jour d'entretien. Col. 6. Dépenses totales pour les soins aux malades: dépense totale, dépense moyenne par malade et jour, dépense par malade et an.	
• 16.	Aperçu des employés dans ces hôpitaux	» 32.
	Col. 2. Médecins. Col. 3. Personnel de surveillance. Col. 4. Gardes-malades. Col. 5. Le nombre moyen des places occupées. Col. 6. Nombre des malades gardés par chaque infirmier.	
• 17.	Total des dépenses et les dépenses, qui sont à rejeter sur le Trésor public pour l'exploitation des hôpitaux	» 33.
• 18.	Dépenses de l'allocation faites à l'entretien des hôpitaux	» 34.
• 19.	Resumé de l'administration des hôpitaux	» 36.
• 20.	Specification concernant les fondations des hôpitaux	» 37.
• 21.	Relevé des rapports du clergé et les Commissions municipales de santé concernant les aliénés et les hébétés en Suède	» 38.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet

Kungl. medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktion överlämna berättelse angående *sinnessjukvården* i riket för år 1921. Till en början lämnar styrelsen en översikt över de av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens hospital och asyler, landstingens och kommunala upptagningsanstalter för sinnessjuka samt enskilda anstalter och sjukhem. Vidare meddelas en redogörelse över antalet i riket befintliga sinnessjuka och sinnesslöa samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Slutligen lämnas ett meddelande angående kurators för de sinnessjuka verksamhet. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å anstalter och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för hospitalens underhåll, dels av sammandrag av 1921 års redovisning över till hospitalsväsendet anslagna medel ävensom av kyrkoherdarnas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa. De tabellariska översikterna angående sjukvården omfatta även verksamheten vid vissa större

landsting eller kommuner tillhörande upptagningsanstalter, nämligen länsavdelningarna vid rikets hospital, sjukhuset vid Långbro samt upptagningsanstalterna vid Ulvsunda, i Hälsingborg och i Norrköping.

RICHARD STENBECK.

F. VON DARDEL.

G. ELANDER.

Karl Leijer.

Stockholm den 28 juni 1922.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 11 mars 1921 har medgivits, att vid *Betaniastiftelsens* enskilda anstalt finge under vissa villkor vårdas på en gång högst 26 sinnessjuka.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 1 april 1921 har medgivits, att samtliga 34 sjukplatserna i den aktiebolaget *Solna sjukhem* tillhöriga enskilda vårdanstalten för sinnessjuka finge beläggas med manliga eller kvinnliga patienter, allt efter ansökan, under villkor att såväl manliga som kvinnliga patienter vårdades i fullt skilda sjukavdelningar.

Genom brev den 22 april 1921 har Kungl. Maj:t fastställt *disciplinstadga* för befattningshavare, tillhörande sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka.

Genom brev den 20 maj 1921 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att av de genom kungl. brev den 28 juni 1918 och den 13 juni 1919 för uppförande av två paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital till styrelsens förfogande ställa reservationsanslagen å tillhoppa 500 000 kronor använda ett belopp av intill 350 000 kronor för fullbordande av anläggningen av ett hospital vid Strängnäs.

Genom brev den 7 juli 1921 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att för Härnösands hospitals behov för Kungl. Maj:ts och kronans räkning förvärva dels ett staden Härnösand tillhörigt markområde om 3 220 kvadratmeter, beläget mellan lasarettets och hospitalets områden, dels och änkan Kristina Strömberg tillhöriga, å hospitalets mark uppförda byggnader samt ställt det av riksdagen på extra stat för ifrågavarande ändamål anvisade förslagsanslag av högst 22 100 kronor till styrelsens förfogande.

Genom brev den 7 juli 1921 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att låta utföra ombyggnad av bron över Höjeån vid Lunds hospital och asyl i huvudsaklig överensstämmelse med ett av majoren E. Sahlén upprättat förslag samt ställt av riksdagen på tillägsstat för år 1921 för ändamålet anvisat reservationsanslag av 55 000 kronor till styrelsens förfogande.

Sedan Kungl. Maj:t i till riksdagen avlåten proposition med förslag till tillägsstat för år 1921 föreslagit riksdagen att för uppförande av nya paviljonger för oroliga sjuka vid Söters och Västerviks hospital anvisa ett reservationsanslag av 1 490 850 kronor, att utgå ur statsverkets fond av rusdrycks-

medel, och riksdagen i skrivelse den 17 juni 1921 anmält, att riksdagen, som vid prövning av Kungl. Maj:ts förberörda förslag icke kunnat undgå att finna de för ifrågavarande byggnadsföretags utförande beräknade kostnaderna anmärkningsvärt höga, för nämnda ändamål å tilläggsstat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 1 000 000, att utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, samt i sammanhang därmed anført bland annat, att det icke varit riksdagen möjligt att då ingå på en sådan prövning av kostnadsberäkningarna, att riksdagen kunnat definitivt fastställa det anslagsbelopp, som borde för byggnadsarbetets slutförande beviljas, har Kungl. Maj:t genom brev den 7 juli 1921 anbefallt medicinalstyrelsen att, efter samråd med kommunikationsdepartementets byggnadsfullmäktige, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till sådana ändringar i planen för ifrågavarande anläggningar, att de återstående kostnaderna för desamma måtte, så vitt möjligt, nedbringas.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 7 juli 1921 har medgivits, att vid *Lunds hospital och asyl* finge från och med år 1922 anställas *ytterligare en biträdande läkare*.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 29 juli 1921 har uppdragits åt medicinalstyrelsen att uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till anordnande dels å Västerbottens regementes förutvarande övningsplats vid *Vännäs av en lantbruksskoloni* för vård av kroniskt sinnessjuka och av för omgivningen vådliga och synnerligen störande sinnesslöa, dels ock å Kalmar regementes förutvarande övningsplats vid *Hultsfred* av en anstalt för samma slag av sinnesslöa.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 12 augusti 1921 har uppdragits åt medicinalstyrelsen att verkställa utredning angående sättet för *beredande av nödig vård åt de inom landet befintliga vuxna obildbara sinnesslöa* ävensom att till Kungl. Maj:t avgiva förslag i ämnet.

Genom brev den 28 oktober 1921 har Kungl. Maj:t anmodat länsstyrelserna att vid fastställande av plan för de resor, som det enligt § 70 mom. 2 och § 74 i förnyade stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901 åläge provinsialläkare och extra provinsialläkare att årligen företaga för tillsyn av sinnessjuka och sinnesslöa, noga iakttaga, att planen, till nedbringande av kostnaderna för berörda resor under år 1922 och förra hälften av år 1923, *endast komma att avse tillsyn* av sinnessjuka och sinnesslöa i *sådana fall*, där det vore anledning förmoda, att sådan tillsyn vore *av verkligt behov påkallad*.

Genom brev den 25 november 1921 har Kungl. Maj:t, med ändring av bestämmelserna i Kungl. breven den 9 juli 1920 och den 7 juli 1921, föreskrivit, att *reningsverket för vattenledningsvattnet vid Östersunds hospital* måtte utföras för *snabbfiltrering* av vattnet med efterföljande *sterilisering medelst ozon* i huvudsaklig överensstämmelse med av ingenjören J. Bergström den 17 maj 1921 uppgjort förslag samt uppdragit åt medicinalstyrelsen att efter samråd med kommunikationsdepartementets byggnadsfullmäktige låta utarbета fullständiga ritningar till anläggningen. Därjämte har Kungl. Maj:t föreskrivit, att medicinalstyrelsen finge av de genom omförmälda Kungl. brev

till styrelsens förfogande ställda anslag för arbetets utförande använda tillhopa högst 190 000 kronor.

Genom brev den 16 december 1921 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att låta verkställa *tillbyggnad av maskinhuset vid Stockholms hospital* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman i september 1921 uppgjorda ändrade ritningar till byggnaden i fråga, enligt vilka, bland annat, samtliga rum något minskats; åliggande det medicinalstyrelsen att, därest det vid byggnadsarbetets igångsättande skulle visa sig, att kostnaderna för uppförande av nämnda tillbyggnad komme att överskrida av byggnadsstyrelsen beräknade 57 772 kronor, underställa ärendet Kungl. Maj:ts prövning. Därjämte har Kungl. Maj:t ställt av riksdagen på extra stat för år 1922 för ifrågavarande ändamål anvisade reservationsanslag av 60 000 kronor till medicinalstyrelsens förfogande att efter ingången av samma år för nämnda ändamål användas.

Sedan numera framlidna Hilda Charlotta Sandler genom testamente till *Uppsala hospital och asyl* donerat ett belopp av 3 000 kronor, har Kungl. Maj:t genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 5 augusti 1921 förklarat hinder icke möta för nämnda hospitals direktion att mottaga och under namn av *Hilda Sinders donationsfond* förvalta det sålunda donerade beloppet.

II. Anstalter för sinnessjuka.

a) Statens hospital och asyler.

Till en början meddelas en översikt över statens hospital och asyler — inkl. vid statsanstalterna befintliga länen tillhöriga upptagningsanstalter — under 10-årsperioden 1912—1921 med avseende på de sjukas omsättning och kostnaden för deras vård.

Översikt för 10-årsperioden 1912—1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Å r	Inlaggn, från annan offentlig själavård anstalt för sinnessjuka överförda ej medtagna	Inlaggn, & offentlig själavård anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade	Tillfrisknade	Döda	Den 31 december befintliga	Antal platser vid årets slut	Antal exspektanter vid årets slut	Antal kriminalpatienter vid årets slut	Medeltal vårdade för dag	Medelkostnaden för dag för varje patient kr.
1912	2 453	2 080	448	356	8 503	8 793	2 694	436	7 913	1'64
1913	1 850	1 553	556	439	8 914	8 860	3 299	460	8 791	1'71
1914	1 610	1 335	555	509	8 957	8 880	3 292	361	8 959	1'71
1915	1 970	1 603	507	590	9 398	9 428	3 093	475	9 134	2'26
1916	1 754	1 396	556	472	9 560	9 410	3 543	502	9 540	2'43
1917	1 885	1 514	508	859	9 485	9 410	3 767	513	9 530	3'01
1918	2 170	1 732	446	1 347	9 306	9 410	2 265	527	9 937	5'47 ¹
1919	2 403	1 891	706	602	9 727	9 402	2 489	569	9 587	6'32 ¹
1920	2 232	1 717	730	466	9 875	9 402	3 578	594	9 762	6'44 ¹
1921	2 089	1 598	638	418	10 029	9 398	3 732	607	9 923	5'62 ¹

1. Byggnader.

Nyköpings hospital. Det nya obduktionshuset har blivit fullt färdigställt och arbetet avsynat och godkänt. Samtliga uthusen hava målats och staketet runt hospitalets område grundligt reparerats.

¹ Inkl. dyrtidstillägg.

Vadstena hospital och asyl. Tre bostadshus för personal hava uppförts och voro vid årets slut till det yttre färdiga. Det höga planket omkring första klass mansavdelningen är borttaget.

Växjö hospital. En djupbrunn av 135 mm. diameter har borrats i berget av Svenska Diamantbergborrningsaktiebolaget och lämnar vid pumpning mellan 4 000 och 5 000 liter oklanderligt dricksvatten i timmen. Borrhållets djup i berget är 55·4 meter. Pumpen drives av en elektrisk motor om 4 hästkrafter. Arbetskostnaderna för hela anläggningen av brunnen hava uppgått till omkring 14 000 kronor.

Västerviks hospital. På grund av medgivande i Kungl. brev den 16 april 1920 hava i säkerhetspaviljongen tvenne enkelrum för patienter inretts genom delning av ett större personalrum.

Lunds hospital och asyl. Arbetena med de nya paviljongerna för övervakning och med tillbyggnaden av asylens A-paviljonger hava under året fortskridit på sådant sätt, att avsyning av desamma kunnat äga rum i slutet av året utom beträffande belysningsarbetet, som blivit fördröjt. — En foderlada har uppförts i omedelbar närhet av ladugården. Bron över Höjeå har under senare delen av året varit under ombyggnad; detta arbete har dock ej hunnit slutföras under redovisningsåret.

Östersund hospital. Det under år 1920 påbörjade pumphuset har under året fullbordats.

Angående de kostnader för underhåll och förbättringar av byggnader och gårdar, vilka bestritts av respektive direktioner, hänvisas till tab. 18 i tabellavdelningen.

Medicinalstyrelsen har under år 1921 avslutat kontrakt med bl. a. nedanstående firmor om nyanläggningar och väsentliga reparationer vid statens hospital:

	Kronor
1) Elektriska aktiebolaget Eck, Göteborg, ang. omformare vid Östersunds hospital	21 925
2) G. S. Hallströms Eftr., Uppsala, ang. uppförande av 3 bostadshus vid Uppsala hospital och asyl	244 400
3) Nya asfaltaktiebolaget, Stockholm, ang. cirka 2 600 m ² golv furustav i betongytor vid Strängnäs hospital efter kr. 15·10 per m ²	39 260
4) Georg Ottossons rörlägningsaffär, Hälsingborg, ang. gas-, vatten- och avloppsledningar vid Hälsingborgs hospital	21 000
5) J. F. Jansson, Uppsala, ang. rörledningsanläggning för vatten och avlopp i 3 bostadshus vid Uppsala hospital och asyl . . .	14 116
6) Asfalt- och Cementgjuteriet C. E. Ekberg, Hälsingborg, ang. brobyggnad vid Lunds hospital och asyl	33 815

2. Utrymme.

Sedan Kalmar läns båda landsting under oktober månad 1921 fullgjort sitt åtagande att å länets upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Västerviks hospital uppdelat ett betjäningsrum i tvenne patientrum, har platsantalet, i enlighet med föreskrift i kungl. brevet den 16 april 1920, vid denna upptagningsanstalt ökat med 2 från 30 till 32 platser.

Vid Lunds hospital och asyl kommer, enligt medgivande av medicinalstyrelsen beläggningssiffran vid asylen att minskas med 10 å vardera könsavdelningen i samband med de nya paviljongernas och tillbyggnadernas ibruktagande. Då platsökningen genom nämnda ny- och tillbyggnader har beräknats till 25 platser å vardera könssidan, kommer sålunda efter nämnda tid platsantalet å allmän klass vid anstalten att ökas med 15 å vardera könsidan eller från resp. 587 till 602 platser. Fördelningen av sjukplatser inom de olika anstalterna vid redovisningsårets slut anges i nedanstående tabell.

Antalet exspektanter vid årets slut uppgick till 3 732 mot 3 598 vid förra årets slut.

A n s t a l t.	I klass		Allmän klass		Landstings, resp. stads, klass		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Stockholms hospital	10	10	115	120	—	—	255
Uppsala » och asyl	30	—	630	562	12	12	1 246
Nyköpings » 	—	—	107	79	10	10	206
Vadstena » och asyl	11	11	392	374	—	—	788
Värjö » 	5	5	120	120	20	20	290
» » krim:avd.	—	—	100	—	—	—	100
Västerviks » 	—	—	415	385	17	15	832
Visby » 	—	—	21	42	—	—	63
Lunds » och asyl	15	15	602	602	14	14	1 262
Malmö asyl	—	—	48	76	—	—	124
Göteborgs hospital	25	25	121	109	41	34	355
Vänersborgs » och asyl	—	—	520	530	15	15	1 080
Kristinehamns » 	—	—	380	400	10	10	800
Säters » 	—	—	410	390	20	10	830
Härnösands » 	—	—	130	115	12	12	269
Östersunds » 	—	—	295	265	—	—	560
Piteå » och asyl	—	—	204	166	—	—	370
Summa	96	66	4 610	4 335	171	152	9 480
	162		8 945		323		
	9 107						

3. Mathållning och utspisning.

Den av skolköksinspektisen Gertrud Bergström utarbetade, i förra årets berättelse omnämnda utspisningsstaten har under redovisningsåret fortfarande på försök tillämpats vid de olika anstalterna.

4. Befattningshavare.

Vid Vänersborgs hospital och asyl, vid Sätters och Östersunds hospital hava, i likhet med vad fallet varit under föregående år, en eller flera biträdande läkarbefattningar under hela året stått vakanta.

5. De sjukas sysselsättning och förströelser.

Vid statsanstalterna hava under året utförts inalles 1 083 627 *dagsverken*. Med beräkning av 300 arbetsdagar för året och 9 923 i medeltal vårdade per dag (tab. 15) befinnas i genomsnitt 36·4 % av patienterna varit sysselsatta med arbete. Vid de olika anstalterna har antalet arbetande patienter, uttryckt i procent, varit följande:

Stockholm 23·5 %, Uppsala 44·8 %, Nyköping 35·9 %, Vadstena 43·2 %, Växjö 40·6 %, Västervik 32·5 %, Visby 50·8 %, Lund 33·8 %, Malmö 40·6 %, Göteborg 28·8 %, Vänersborg 40·3 %, Kristinehamn 30·3 %, Säter 33·6 %, Härnösand 42·7 %, Östersund 38·4 %, Piteå 33·3 %.

6. Sjukvård.

Av de under årets lopp i de å bifogade tabeller upptagna sjukhusen *intagna* sjuka hava 75·4 % förut ej vårdats å anstalt (tab. 1).

Av intagna med undantag av från annan anstalt överförda samt sinnesslöa och sinnessvaga hava 79·3 % *för första gången* angripits av sinnessjukdom (tab. 4), och 17·9 % hava genomgått ett eller flera anfall av sinnessjukdom; nämnda förhållande är okänt beträffande 2·8 %.

Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst för de under året *tillfrisknade* (tab. 10) har, uttryckt i procent, varit följande:

Under 3 månader	Från 3 intill 6 månader	Från 6 intill 12 månader	Från 1 intill 2 år	Från 2 intill 5 år	Över 5 år	Okänt
16·1	20·9	30·0	15·8	9·7	5·7	1·8

Bland samtliga inträffade dödsfall (462 emot 525 under föregående år) angivas dödsorsakerna för 31·1 % hava varit lungtuberkulos (27·8 % under 1920) och för 8·4 % akut lunginflammation.

Beträffande förekomsten av *akuta infektionssjukdomar* meddelas från Vadstena hospital och asyl, att där förekommit ett fall av difteri inom mansavdelningen samt fyra fall av tyfoidfeber, varav två inom mansavdelningen och två inom kvinnoavdelningen. Från Lunds asyl meddelas, att där förekommit fyra fall av tyfoidfeber, och vid Vänersborgs hospital och asyl hava

inträffat 19 fall av difteri, tre fall av skarlakansfeber och fyra fall av tyfoidfeber; vid Östersunds hospital har förekommit ett fall av tyfoidfeber.

Antalet *kriminalpatienter* (tab. 13) utgjorde vid årets slut 607 (529 män, 78 kvinnor), d. v. s. 6.0 % av samtliga närvarande. Å de olika anstalterna förhöll sig antalet kriminalpatienter till hela antalet vid årets slut närvarande på följande sätt: Stockholms hospital 3.6 %, Uppsala hospital och asyl 6.0 %, Nyköpings hospital 6.2 %, Vadstena hospital och asyl 3.2 %, Växjö hospital (utom kriminalavdelningen och Korsbergakolonien) 3.1 %, Västerviks hospital 7.0 %, Visby hospital 6.0 %, Lunds hospital och asyl 4.0 %, Malmö asyl 12.1 %, Göteborgs hospital 5.0 %, Vänersborgs hospital och asyl 3.7 %. Kristinehamns hospital 4.7 %, Sätters hospital 5.8 %, Härnösands hospital 9.7 %, Östersunds hospital 5.9 % samt Piteå hospital och asyl 5.0 %.

Under året hava 41 för brott tilltalade personer blivit av medicinalstyrelsen för observation och undersökning inremitterade till statshospital; av dessa hava de betygsskrivande läkarna förklarat 21 i saknad av förståndets bruk, 7 i saknad av förståndets fulla bruk och 12 tillräkneliga. En person har under observationstiden avlidit på hospitalet.

Antalet *underhållsdagar* (tab. 15) för de under året å statsanstalterna vårdade uppgick till 3 620 773, av vilka för första klass 1.5 %, för andra klass 6.8 %, för tredje klass 82.4 %, för avgiftsfria 6.1 % och för landstings- resp. stadsanstalter 3.2 %.

Översikt över kostnaden för år och patient vid statens hospital för avlöning, utspisning, kläder, eldning, medicin samt tvätt under år 1921.

Anstalt	Avlöning	Utspisning	Linne-, gång- och sängkläder	Eldning och lys-hållning	Medicin	Tvätt och ren-hållning
Stockholms hosp.	807.41	416.16	103.55	489.02	40.24	24.08
Uppsala hosp. o. asyl	445.91	388.90	106.70	387.58	10.74	15.71
Nyköpings hosp.	597.20	358.83	105.17	307.29	15.41	20.67
Vadstena hosp. o. asyl	489.05	278.18	72.82	311.12	15.10	10.25
Växjö hosp.	829.66	320.28	130.31	415.15	7.02	12.89
Västerviks hosp.	579.46	326.10	90.31	358.92	10.66	10.07
Visby hosp.	696.44	348.68	97.78	346.50	13.17	18.99
Malmö asyl	441.25	370.47	116.21	397.81	7.87	20.77
Lunds hosp. o. asyl	418.69	319.68	87.87	375.97	11.13	7.77
Göteborgs hosp.	698.34	429.16	159.98	523.47	19.75	35.22
Vänersb. hosp. o. asyl	440.58	289.55	82.25	456.68	8.84	12.16
Kristinehamns hosp.	510.94	335.45	131.69	611.35	16.65	21.38
Sätters hosp.	545.63	382.06	120.65	551.35	16.54	13.43
Härnösands hosp.	545.10	303.88	79.36	201.29	12.01	16.82
Östersunds hosp.	511.29	394.67	109.89	505.96	6.65	18.09
Piteå hosp. o. asyl	611.98	453.36	158.32	460.99	11.01	25.45
Medeltal	528.72	350.22	102.70	431.15	12.58	15.03

Totalkostnaden för hospitalens drift har uppgått till 21 774 051 kronor 45 öre, av vilket belopp 13 739 576 kronor 5 öre utgått av statsmedel. Årliga medelkostnaden per sjukplats har utgjort 2 194 kronor 30 öre och dagliga medelkostnaden för varje patient 6 kronor 1 öre; medelkostnaden av stats-

medel per år och patient har utgjort 1 384 kronor 61 öre eller per dag 3 kr. 79 öre. Kostnaden (utan dyrtidstillägg) för *sjukvården* (tab. 15) har för samtliga statshospital uppgått till 14 271 442 kronor 90 öre. Vid jämförelse mellan olika anstalter visar sig dagsmedelkostnaden störst vid Stockholms hospital med 5 kronor 37 öre och lägst vid Vadstena hospital med 3 kronor 24 öre.¹

Å sid. 10 lämnas en jämförande översikt över kostnaden vid statens anstalter för en del av de huvudrubriker, som upptagas i tab. 18. Vad i övrigt angår sjukvården och därmed sammanhängande frågor å rikets anstalter för sinnessjuka hänvisas till tab. 1—20.

Angående *kolonien i Korsberga* har överläkaren Granholm meddelat bl. a. följande:

	Män	Kvinnor	Summa
Kvarvarande från 1920	89	56	145
Intagna under 1921	41	6	47
Summa vårdade	130	62	192
Avförda under 1921:			
till hospitalet	13	—	13
hemorten	4	—	4
döda	—	1	1
Summa avförda	17	1	18
Kvarvarande till 1922	113	61	174

Orsakerna till återflyttningarna till hospitalet voro: psykisk försämring i 8 fall, kroppslig sjukdom i 1 fall, utskrivning i 1 fall, samt rymningsbegär i 3 fall.

Ett hem för kvinnor har under året upphört på grund av vårdfolkets avflyttning från orten; 5 hem för män och 2 hem för kvinnor hava tillkommit.

De under året vårdade hava kunnat sysselsättas sålunda: i lantbruk och ladugård 60 män och 5 kvinnor, med hushålls- och handarbeten 27 kvinnor, i hantverk 2 män och 2 kvinnor samt med diverse handräckning 1 man och 2 kvinnor.

Av i centralhemmet vårdade voro 94 män och 24 kvinnor. Högsta antalet därstädes samtidigt vårdade voro av män 19 och av kvinnor 10.

Direkt från ett vårdarhem till ett annat hava flyttats 6 män och 3 kvinnor.

Omsättningen inom centralhemmet framgår av tabell å sid. 12.

Vederbörande provinsialläkare har under året tillkallats 2 gånger. Ett dödsfall har under året inträffat.

Sammanlagt hava 8 manliga patienter avvikit från kolonien; alla hava anträffats inom högst en vecka utom en, som var borta tre månader.

Vid årets utgång växlade vårdavgifterna per dag och patient mellan 75 öre och kr. 1:60.

¹) Med dyrtidstillägg bliva motsvarande siffror resp. 20 369 845 kr. 37 öre, 7 kr. 5 öre och 4 kr. 92 öre.

Orsaken till vistelsen i centralhemmet	Kvarvarande från 1920	Intagna 1921	A v f ö r d a 1 9 2 1					Kvarvarande till 1922
			till samma hem	till annat hem	till hospitalet	utskrivna	döda	
Ombyggnad i vårdarhemmet	—	1	—	1	—	—	—	—
Familjetilldragelse i vårdarhemmet	—	9	9	—	—	—	—	—
Biträden inom hemmet	5	2	1	—	1	1	—	4
Väntan på plats i lämpligt hem	2	45	—	41	—	1	—	5
Kroppslig sjukdom	3	15	13	1	1	—	1	2
Psykisk försämring	8	23	5	12	7	—	—	6
Olämplig för familjevård	—	5	2	—	3	—	—	1
Summa	18	100	30	55	12	2	1	18

Antalet underhållsdagar under året har, inklusive lantbrukskolonien, uppgått till 56 688 och medeltalet vårdade per dag 155·3 mot respektive 55 337 och 151 under år 1920.

Medelkostnaden per patient och dag har, i familjevården med centralhemmet, utgjort kronor 1·81 samt per patient och år kronor 662·80 mot respektive kronor 1·74 och kronor 637·94 under år 1920.

Utgifterna för i lantbrukskolonien intagna 7 patienter hava, efter avdrag av underhåll för byggnader och gårdar samt av utskylder, under året uppgått till 12 970 kronor 1 öre; medelkostnaden per dag och patient har i denna koloni utgjort kr. 5·30 samt per år och patient kr. 1 934·50 mot respektive 11 169·89 kr., 4·69 kr. och 1 716·54 kr. under år 1920.

Vid statens hospital befintliga donationsfonder.

De vid statens hospital befintliga donationsfonderna hava under året ökats med en ny fond, i det *Hilda Sandler* genom testamente till *Uppsala* hospital och asyl donerat ett belopp av 3 000 kronor att under namn av *Hilda Sandler*s donationsfond förvaltas, under villkor, bland annat, att donationen användes till sådant patienternas vid hospitalet nytta och nöje avseende ändamål, vartill statsmedel ej må användas.

b) Landstingens upptagningsanstalter.

I tabellariska översikter, som åtfölja denna berättelse, ingår redogörelse för sjukvården även vid vissa mer självständiga upptagningsanstalter, tillhörande landsting. Såsom sådana räknas för närvarande sjukhuset vid Långbro jämte upptagningsanstalterna vid Ulvsunda samt i Hälsingborg och vid Norrköping.

Ur årets berättelser från de nämnda anstalterna må följande meddelas.

Sjukhuset vid Långbro. Från detta sjukhus meddelar överläkaren, att arbetena med uppförandet av den paviljong för 74 oroliga sjuka, som om-

nämnas i de närmast föregående årens berättelser, under året fortskridit så långt, att vid årets slut återstodo endast en del målnings- och kompletteringsarbeten.

c) Kommunala sinnessjukanstalter.

Som kommunala sinnessjukanstalter jämlikt lagen om fattigvården den 26 mars 1920 och kungl. kungörelsen den 11 oktober 1920 har medicinalstyrelsen under år 1921 godkänt anstalter å följande platser: Uppsala, Jönköping, Kristianstad, Uddevalla, Karlstad, Norra Råda, Falun, Grangärde, Sundsvall.

Beträffande verksamheten vid övriga i tabellavdelningen icke förekommande upptagningsanstalter för sinnessjuka hänvisas till översikten å sid. 14.

d) Enskilda anstalter och sjukhem.

1) Enskilda anstalter.

Översikt för år 1921 över antalet platser samt intagna, avförda och den 31 dec. 1921 närvarande vid enskilda anstalter för sinnessjuka.

A n s t a l t	Plat-ser	Intagna		A v f ö r d a								Den 31/12 1921 när- varande	
				friska		för- bättrade		oför- bättrade		döda			
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Solna sjukhem (Sundbyberg) .	34	26	15	9	4	9	3	13	8	5	2	15	7
Bagges sjukhem (Södertälje) .	20	5	7	2	3	1	—	5	4	1	1	4	8
Vängelsta sjukhem (Uppsala)	19	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	8	10
Hälledal (Tyringe)	17	8	11	1	1	3	5	3	6	—	—	7	6
Katrinelund (Malmö)	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Solliden (Åkarp)	16	4	25	1	6	—	7	1	6	1	2	1	13
Betaniastiftelsens sjukhem (Göteborg)	26	18	25	3	2	4	6	2	6	2	2	7	9
Summa	144	61	85	16	16	17	21	24	31	9	7	42	62
		146		32		38		55		16		104	

Av de såsom oförbättrade avförda hava 33 överförts till annan anstalt för sinnessjuka.

2) Enskilda sjukhem.

Under året har medicinalstyrelsen såsom enskilt sjukhem jämlikt föreskrifterna i Kungl. brevet den 14 augusti 1920 godkänt *Zottermans sjukhem* på Lidingön och *Utterås sjukhem* vid Tumba. Förut hava såsom sådant sjukhem godkänts *Karlshälls sjukhem* och *Aspuddens sjukhem*.

Översikt över antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å landstingens och de större städernas upptagningsanstalter för sinnessjuka år 1921.

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Landstingsområde eller stad; sjukvårdsanstalt	Antal patienter		Underhålls- dagar	Antal sjuk- sängar 31/12	Landstingsområde eller stad; sjukvårdsanstalt	Antal patienter		Underhålls- dagar	Antal sjuk- sängar 31/12
	in- tagna	döda				in- tagna	döda		
Stockholms stad. Sjukhuset vid Långbro † . Provisoriska sinnessjukhusen utom sjukh. v. Långbro ¹	136	28	230 134	640	Göteborgs o. Bohus län Uddevalla lasarett	14	5	8 561	24
Stockholms län. Upptagn.-anst. v. Ulvsunda†	343	27	103 817	208	Göteborgs stad. Upptagningsanstalten vid Göteborgs hospital † .	.	.	29 762	75
Uppsala län. Upptagningsanstalten vid Uppsala hospital † . .	.	.	8 806	24	Älvsborgs län. Upptagningsanstalten vid Vänersborgs hospital † .	.	.	10 913	30
Södermanlands län. Upptagningsanstalten vid Nyköpings hospital † .	.	.	6 900	20	Skaraborgs län. Falköpings lasarett	40	3	7 602	24
Östergötlands län. Vadstena lasarett	7	—	6 100	16	Värmlands län. Upptagningsanstalten vid Kristinehamns hospital †	.	.	6 857	20
Norrköpings stad. Uppt.-anst. v. Sandbyhov †	49	8	39 039	84	Örebro län. Örebro lasarett	17	1	4 980	12
Jönköpings län. Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet i Eksjö	57	5	17 610	50	Västmanlands län. Västerås lasarett	52	1	8 930	21
Kronobergs län. ² Upptagningsanstalten vid Växjö hospital †	.	.	14 483	40	Kopparbergs län. Upptagningsanst. vid Sätters hospital †	.	.	10 627	30
Kalmar läns norra landstingsområde. Upptagningsanstalten vid Västerviks hospital † .	.	.	9 344	30	Gävle. län o. Gävlestad. Gävle o. Gästriklands lasarett	14	3	6 283	14
Gottlands län. Visby lasarett	—	—	—	2	Söderhamns lasarett	53	5	7 613	22
Blekinge län. ² Karlskrona lasarett	—	—	—	3	Hudiksvalls	29	3	5 052	16
Kristianstads län. Kristianstads lasarett . . .	17	1	16 727	45	Västernorrlands län. Upptagningsanstalten vid Härnösands hospital † .	.	.	8 380	24
Malmöhus län. Upptagningsanstalten vid Lunds hospital ⁴	32	2	10 457	28	Jämtlands län. Östersunds lasarett	13	2	3 925	12
Uppt.-anst. v. Hälsingborg †	27	5	20 096	68	Västerbottens län. Umeå lasarett	41	3	7 631	20
Malmö stad. Allmänna sjukhuset	124	20	10 175	34	Norrbottnens län. Luleå lasarett	—	—	—	1
Hallands län. Falkenbergs lasarett	11	2	9 632	22	För hela riket	1 113	127	644 354	1 699
					Om de med † betecknade frändragas	864	83	235 098	574

† Siffrorna ingå i tab. 1—15. — ¹ Katarina sjukhus, avd. för sinnessjuka samt provisoriska sinnessjukhusen å 82 Hornsg., 56 Bondeg., Södermannag. 13 samt från den 1 maj 1921 även Norrtullsg. 14. Dessa stadens upptagningsanstalter här betraktade såsom en enhet, så att överflyttningar dem emellan frändragits i fråga om intagna. — ² Upptagningsanstalten vid Växjö hospital gemensam för Kronobergs och Blekinge län. — ³ Annan beräkningsgrund än i Styrelsens berättelse: Allmän hälso- och sjukvård. — ⁴ Ingår sedan flere år i lasarettets räkenskaper, men särskild vårdavgift till hospitalet erlågges av landstinget; fr. o. m. årg. 1920 här räknad såsom lasarettssvdelnig.

Översikt för år 1921 över av provinsial- och extra provinsialläkare besökta sinnessjuka och sinnesslöa med hänsyn till deras antal, beskaffenhet av deras vård och deras behov av anstaltsvård.

L ä n	Antal besökta			Vårdens beskaffenhet			Behov av vård å anstalt för		
	Sinnessjuka	Sinnesslöa		god	mindre god	vanvård	sinnessjuka	obildbara sinnesslöa	bildbara sinnesslöa
		obildbara	bildbara						
Stockholms	9	28	2	36	2	1	1	1	—
Uppsala	10	6	11	24	2	1	3	—	1
Södermanlands	18	19	10	46	1	—	1	3	1
Östergötlands	6	15	8	27	1	1	—	2	2
Jönköpings	53	49	20	107	14	1	13	5	2
Kronobergs	35	28	15	74	4	—	4	4	3
Kalmar	38	30	2	60	10	—	5	4	1
Gottlands	6	4	8	18	—	—	—	—	—
Blekinge	10	13	7	28	2	—	1	2	1
Kristianstads	67	62	24	149	3	1	2	—	—
Malmöhus	78	67	34	163	15	1	9	5	13
Hallands	8	10	12	28	2	—	1	—	2
Göteborgs och Bohus . .	6	13	2	21	—	—	1	—	—
Älvsborgs	50	34	14	79	19	—	12	2	—
Skaraborgs	34	22	19	65	8	2	11	3	1
Värmlands	54	52	28	129	5	—	3	4	1
Örebro	2	1	3	6	—	—	—	—	2
Västmanlands	33	25	36	85	9	—	4	2	5
Kopparbergs	20	22	2	42	2	—	1	3	—
Gävleborgs	43	35	17	90	5	—	4	4	1
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	15	7	11	32	1	—	4	—	—
Västerbottens	49	59	16	118	5	1	7	4	4
Norrbottens	31	27	13	60	8	3	3	3	3
Summa	675	628	314	1 487	118	12	90	51	43
		942		1 617				94	
		1 617						184	

III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket.

I tab. 21 meddelas ett sammandrag av de uppgifter, vilka det enligt § 69 i gällande stadga angående sinnessjuka åligger kyrkoherde samt kommunal- och hälsovårdsnämnd att till vederbörande tjänsteläkare avgiva.

Å sid. 15 meddelas en översikt över resultaten av tjänsteläkarnas besök hos sinnessjuka och sinnesslöa.

Angående de antecknade fallen av vanvård omförmäles bl. a.:

En sinnessjuk 40-årig kvinna var fullständigt förvirrad, tidtals mycket bråkig och förstörande, osnygg, slet av sig kläderna. Den sjuka förvarades i ett rum utan eldstad med ett fönster förspikat och det andra försett med galler. Värme erhöles från köket, som gränsade intill. En sinnessjuk 43-årig man hölls innesluten i en avbalkning i ett kallt rum. I sängen fanns ytterst smutsiga fallar, och den sjuke var själv iklädd endast skjorta; urin och avföring lät han gå i sängen. En obildbar sinnesslös 13-årig yngling stod bunden med ett rep vid en stol i spiselvrån ensam hemma. Han hade sugit på sin ena hand, så att huden å fingrarna och mitt på handen var nästan borta; stod och åt på stickor och smuts från golvet; urin och avföring lät han gå i kläderna.

Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1921 har skyddsföreningen överlämnat till överläkarna vid statens anstalter för sinnessjuka tillhoppa 1 875 kronor, varav till Uppsala hospital 275 kronor, till Vadstena hospital 215 kronor, till Västerviks hospital 200 kronor, till Lunds hospital 375 kronor samt lägre belopp, minst 25 kronor, till övriga anstalter.

Därjämte hava till tio enskilda personer givits sammanlagt 575 kronor, vadan sålunda hela understödsbeloppet uppgår till 2 450 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgifter från 230 ledamöter och räntan av förut befintligt kapital, som ökats från 44 554 kronor 49 öre till 44 752 kronor 81 öre.

Kurator för de sinnessjuka.

Kuratorn fröken G. Rodhe har över sin verksamhet under år 1921 i avgiven berättelse anfört bl. a. följande.

Sammanlagt ha under året 362 personer kommit under kurators inseende,

varav 196 från föregående år och 166 nytillkomna. I sistnämnda antal ingå 81 personer från hjälpföreningens för psykiskt sjuka byrå.

Medel till utdelning av understöd har erhållits dels från Stockholms stads hälsovårdsnämnd (anslag till hjälpföreningen för psykiskt sjuka) 5 600 kronor och dels från olika föreningar och fonder samt från enskilda personer till ett sammanlagt belopp av 1 630 kronor. Efter framställning av kurator har dessutom fattigvården lämnat understöd till 69 personer.

Vilohemmet »Fannys Minne» har varit till mycket stort gagn, och under året har därstädes vårdats inalles 76 personer.

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående *intagna och avförda* samt den 31 december *befintliga* patienter år 1921.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			12	
A n s t a l t	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka överförda		A v f ö r d a										Den 31 december befintliga			Antalet expek- tanter den 31 december			
							tillfrisknade		förbättrade		oförbättrade		till annan statens anstalt för sinnessjuka		döda							icke sinnessjuka vid intagning	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	s:a	m.	kv.
Stockholms hospital . . .	150	165	92	102	—	1	27	48	36	42	54	73	—	5	16	14	² 11	² 1	113	135	248	79	42
Uppsala , och asyl . . .	122	103	98	74	10	10	21	25	57	40	7	6	1	—	36	26	² 1	—	688	592	1 280	367	595
Nyköpings hospital . . .	21	23	18	21	1	—	11	12	1	2	—	—	—	—	7	2	—	—	132	107	239	28	13
Vadstena , och asyl . . .	60	57	48	45	3	3	44	36	10	7	6	—	2	—	10	16	² 1	—	397	383	780	209	128
Växjö ,	39	49	31	40	21	5	8	19	9	13	4	3	6	1	6	9	² 2	—	278	243	³ 521	54	47
, kriminalavd.	11	—	8	—	13	—	1	—	3	—	2	—	16	—	1	—	² 2	—	112	—	112	2	—
Västerviks	117	98	100	75	12	4	36	33	20	16	8	4	16	1	21	19	1	—	514	428	942	210	184
Visby ,	13	21	11	18	—	—	4	10	2	9	—	2	—	—	3	1	—	—	34	50	84	2	3
Lunds , och asyl . . .	58	59	41	51	5	—	17	25	12	11	10	4	3	2	28	17	² 1	—	605	612	1 217	114	292
Malmö asyl	1	3	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	48	76	124	1	—
Göteborgs hospital . . .	60	77	41	51	—	1	14	27	16	20	20	18	—	—	9	7	—	—	183	183	366	47	64
Vänersborgs , och asyl .	² 114	² 105	94	89	2	1	26	44	32	20	18	8	1	—	25	31	² 5	—	566	564	1 130	207	202
Kristinehamns ,	52	62	47	51	2	—	8	12	17	20	18	8	2	—	15	22	² 1	—	390	410	800	84	69
Säters ,	95	75	82	56	8	—	17	18	21	29	10	6	7	5	17	9	1	—	493	424	917	278	144
Ilärväsands ,	22	18	15	13	—	1	7	9	—	2	2	5	1	—	4	5	—	—	153	124	277	52	47
Östersunds	65	70	48	56	—	—	29	27	21	20	4	10	—	—	3	6	—	—	310	276	586	103	31
Piteå hospital och asyl . .	54	50	41	37	—	—	25	18	5	3	1	—	2	2	18	11	2	—	218	188	406	19	15
Sjukhuset vid Långbro . .	83	53	54	38	21	16	22	15	39	21	14	30	3	4	14	14	—	—	311	308	619	—	—
Upptagn.-anst. v. Ulvsunda .	26	11	17	7	—	1	13	7	8	3	1	—	6	1	2	1	—	—	14	22	36	6	9
, v. Sandbyhov	24	25	12	18	—	—	6	9	6	14	1	1	6	4	4	4	—	—	46	52	98	—	—
, i Hälsingborg	14	13	10	10	—	—	5	2	3	7	1	3	3	—	—	5	—	—	27	30	57	10	19
Summa	1 201	1 137	909	855	98	44	341	396	318	299	181	181	75	25	240	222	28	1	5 632	5 207	10 839	1 872	1 904
	2 338		1 764		142		737		617		362		100		462		29					3 776	

Ann. Landstingens med hospitalen förenade upptagningsanstalter äro fr. o. m. 1914 sammanräknade med hospitalen.

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ² För observation. — ³ Därav vid Korsberga: m. 112, kv. 61, s:a 173.

Tab. 2. Översikt för år 1921 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda, samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter de särskilda sjukdomsformerna.

20

S j u k d o m	2		3		4		5		6	
	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Tillfrisknade		Döda		Den 31 december befintliga	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Melankoli, <i>Melancholia</i>	69	126	66	117	44	48	8	23	118	265
Mani, <i>Mania</i>	29	24	24	24	19	14	—	3	34	44
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	237	322	124	165	157	217	16	31	458	695
Förvirring, <i>Confusio</i>	49	87	48	87	34	60	5	8	19	66
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	483	401	371	317	46	33	97	88	3 752	3 201
Kronisk förrethet, <i>Paranoia</i>	22	17	15	13	2	—	5	6	210	203
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	1	—	—	—	—	—	3	2	46	101
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	33	12	29	10	2	3	6	8	149	87
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	51	49	38	35	15	16	4	5	140	114
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	36	4	29	2	18	3	4	—	82	7
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	63	12	51	8	—	—	44	6	72	13
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	48	51	47	49	2	1	34	35	130	196
Sinnesslöhet, <i>Idiotia</i>	13	13	12	12	—	—	8	5	120	79
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	39	18	34	15	2	1	5	2	297	136
Sinnessjukdom, okänd eller icke förefintlig	28	1	21	1	—	—	1	—	5	—
Summa	1 201	1 137	900	855	341	396	240	222	5 632	5 207

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här.

Tab. 3. Översikt för år 1921 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter kön och ålder.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15
	Under 15 år		15—20 år ¹		20—25 år		25—30 år		30—35 år		35—40 år		40—45 år		45—50 år		50—60 år		60—70 år		Över 70 år		Okänd ålder		Summa		Totalsumma
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Intagna ²	4	2	60	59	163	105	164	147	158	188	164	149	123	107	116	117	148	152	75	82	26	29	—	—	1 201	1 187	2 338
Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade	4	2	49	47	131	85	123	120	118	137	120	106	94	84	84	86	100	107	56	55	30	26	—	—	909	855	1 764
Tillfrisknade	—	1	28	30	52	55	48	51	49	62	40	47	25	48	32	27	43	51	20	19	4	5	—	—	341	396	737
Döda	1	—	1	3	11	11	27	15	18	18	28	24	19	16	21	16	35	34	41	45	38	40	—	—	240	222	462

Tab. 4. Översikt för år 1921 över de å offentliga, självständiga anstalter intagna sinnessjuka, fördelade efter civilstånd, sjukdomens bestånd före intagningen samt antal förutgångna anfall.

In- tag- na.	1		2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18														
	Summa	C i v i l s t å n d							Sjukdomens bestånd före intagningen						Antal förutgångna anfall																			
		Ogifta		Gifta		Änk- lingar	Änkor	Från- skilda	Under 3 mån.		3—6 mån. ³		6—12 mån.		1—2 år		Över 2 år		Okänt	Intet	Ett	Två	Tre	Fyra eller flera	Okänt									
		m.	kv.	m.	kv.				m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.								m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			
A ⁴ .	1121	1105	680	620	384	382	39	83	18	20	374	470	132	158	119	98	150	100	303	262	43	17	792	723	145	169	53	66	17	26	74	104	40	17
	226		1300		766		122		38		844		290		217		250		565		60		1515		314		119		43		178		57	
B ⁵ .	842	827	512	457	287	295	29	64	14	11	287	341	111	127	93	77	119	78	196	191	36	13	680	643	82	104	24	21	2	6	24	37	30	16
	1669		969		582		93		25		628		238		170		197		387		49		1323		186		45		8		61		46	

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v. — ² De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ³ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v. — ⁴ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller sinnesslön och sinnessvaga eller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ⁵ Å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut icke vårdade; sinnesslön eller sinnessvaga medtagas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka.

Tab. 5. Översikt för år 1921 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter *sjukdomens form* och efter *ålder vid sjukdomens utbrott*.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15
S j u k d o m	Under 15 år		15—20 år ¹		20—25 år		25—30 år		30—35 år		35—40 år		40—45 år		45—50 år		50—60 år		60—70 år		Över 70 år		Okänd ålder		Summa		Totalsumma
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Melankoli, <i>Melancholia</i>	—	—	2	2	3	10	5	7	5	12	7	15	8	13	11	27	17	17	6	11	—	—	2	3	66	117	183
Mani, <i>Mania</i>	—	—	3	5	6	3	3	5	4	2	2	1	3	2	1	2	1	2	—	2	1	—	—	—	24	24	48
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	3	4	11	19	26	32	14	28	17	28	14	12	10	10	7	10	11	7	1	1	—	1	10	13	124	165	289
Förvirring, <i>Confusio</i>	—	1	5	5	5	13	6	12	10	19	3	10	5	10	6	5	5	6	1	4	—	—	2	2	48	87	135
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	5	3	43	47	93	52	70	58	55	49	30	23	19	27	15	18	7	17	2	7	—	—	32	16	371	317	688
Kronisk förrethet, <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	1	1	2	—	1	—	5	4	1	1	1	2	—	3	1	—	—	—	3	2	15	13	28
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	2	3	1	1	1	1	9	1	2	2	3	—	2	1	1	1	3	—	—	—	—	—	5	—	29	10	39
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	2	—	2	7	9	1	4	5	4	5	2	5	3	4	2	3	2	—	—	—	—	—	8	5	38	35	73
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	—	—	—	—	1	—	4	—	3	—	1	—	4	2	9	—	3	—	2	—	—	—	2	—	29	2	31
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	1	—	—	—	2	—	1	1	4	2	11	1	8	1	13	2	9	1	2	—	—	—	—	—	51	8	59
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	4	12	23	11	12	17	2	3	47	49	96
Sinnesslöhhet, <i>Idiotia</i>	10	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	12	12	24
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	23	12	—	—	—	1	—	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	34	15	49
Summa	46	35	67	86	147	114	119	119	108	120	80	72	65	74	67	71	62	65	39	36	13	18	75	44	888	854	1 742

Anm. Här medtagas ej sådana, som vid intagandet voro icke sinnessjuka; se Tab. 2.

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v.

Tab. 6. Översikt för år 1921 över *orsaker*, under vilkas inflytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna.

1		2		3		
O r s a k		Intagna ¹		Intagna, å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut ej vårdade		
		m.	kv.	m.	kv.	
Årftlig belastning.	Sinnessjukdom hos	fadern	59	64	50	32
		modern	59	79	40	35
		far- eller morföräldrar	58	45	36	13
		syskon	128	144	86	70
		avlägsnare släktingar	198	219	146	104
	Alkoholism hos	fader	72	53	56	30
		moder	2	3	2	3
		föräldrar	3	3	3	2
		syskon	18	9	13	4
		avlägsnare släktingar	18	17	16	8
	Epilepsi hos	föräldrar	74	90	56	45
		syskon	43	30	35	13
		avlägsnare släktingar	26	47	19	22
	Neurasteni, hysteri eller andra nervösa rubbningar hos	föräldrar	73	90	56	45
		syskon	43	30	35	13
		avlägsnare släktingar	26	47	19	22
	Självmod av föräldrar, far- eller morföräldrar, syskon		9	15	8	10
	» » avlägsnare anförvanter		27	41	23	31
	Idioti, sinnessvaghet, lynnesegendomlighet inom släkten		19	21	13	18
	Andra former av belastning		6	2	5	1
	Pubertet		2	—	2	—
Klimakterium		—	1	—	1	
Ålderdom		7	4	6	4	
Havandeskap		—	16	—	14	
Barnsäng		—	34	—	28	
Digivning		—	6	—	6	
Influensa		37	18	27	15	
Tyfoidefeber		1	1	1	1	
Andra akuta infektionssjukdomar		17	10	16	10	
Syfilis		52	24	41	13	
Kroniska konsumtionstillstånd (cancer, tuberkulos etc.)		1	4	1	4	
Inanition		1	—	1	—	
Huvudvärk, svår snuva, solsting, förkylning av huvudet		—	—	—	—	
Sjukdomar i blodkärlet		—	—	—	—	
Epilepsi		5	6	4	5	
Kronisk alkoholism		41	4	34	2	
Andra kroniska intoxicationssjukdomar		4	2	3	1	
Skador å huvudet		14	1	8	1	
Organiska hjärnlidanden		4	5	3	4	
Andra sjukdomar		9	6	6	5	
Oregelbundet, utsvävande levnadssätt		—	1	—	1	
Misbruk av spirituosa, kaffe, tobak		19	2	11	1	
Hälsovidrigt eller ansträngande arbete i yrke		1	5	1	4	
Operation		3	4	2	3	
Psykisk överansträngning, neurasteni, sömnlöshet		10	3	6	3	
Självförebärrelse, grubbel, sorg		4	4	4	4	
Misräkningar och motgångar, ekonomiska och husliga bekymmer		44	39	40	32	
Kärlek, olyckligt äktenskap, oäkta barn		3	15	3	13	
Religiösa påverkningar		7	12	5	12	
Häftigt sinnesrörelse, skrämnel		6	19	6	19	
Amerikavistelse, värnpliktsövning, rädsla för kriget		4	3	3	3	
Cellstraff		2	—	1	—	
Andra yttre omständigheter		5	4	3	4	

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda ej medräknade.

Tab. 7. Översikt för år 1921 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter *stånd och yrke.*

1	2		3	4		5	
	Yrkes- utövare		Hustrur utan yrke	Barn under 15 år		Övriga familje- med- lemmar	
	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
I. Jordbruk med binärningar.							
Godsägare och därmed jämförliga arrendatorer, lantbruksinspek- torer	6	—	3	—	—	1	2
Hemmansägare och därmed jämförliga arrendatorer, rättare, ladu- fogdar, mejerister, trädgårdsmästare	74	2	71	—	1	58	87
Torpäre, statäre, backstugusittare, jordbruksarbetare, tjänare	194	40	68	—	—	5	23
Fiskare	4	—	1	—	—	—	—
Lappar	—	—	—	—	—	—	—
II. Industri och hantverk.							
Fabriks- och bruksägare, disponenter, ingenjörer, byggmästare, bokhållare	18	—	5	—	—	—	1
Arbetare	178	29	68	—	1	2	7
Hantverkare	85	37	53	—	—	2	9
III. Handel och samfärdsel.							
Handlande, handelsbokhållare, banktjänstemän, redare	68	20	21	—	—	4	7
Idkare av världshusrörelse och deras biträden	1	9	2	—	—	—	1
Tjänstemän vid post, telegraf, telefon och järnvägar	8	4	6	—	—	—	2
Betjante vid d:o	11	—	8	—	—	—	—
Sjöfarande, lotsar	29	—	3	—	—	—	3
Hyrkuskur, åkare, stadsbud och hamnarbetare	9	—	4	—	—	—	2
IV. Allmän tjänst och litterära yrken.							
Prästerskap	2	—	2	—	—	—	1
Civila och kommunala tjänstemän	4	2	7	—	—	—	3
D:o d:o betjante	10	—	4	—	—	—	—
Militärer av officers grad	5	—	—	—	—	—	—
D:o av lägre grad	10	—	4	—	—	—	1
Lärare	10	21	2	—	—	1	1
Litteratörer, artister	4	3	3	—	—	—	—
Läkare, veterinärer, tandläkare, apotekare	2	—	2	—	—	—	—
Barnmorskor, sjukvårdspersonal	—	19	1	—	—	—	—
Studerande	10	—	—	—	—	—	—
Skrivare, ritare	—	1	—	—	—	—	—
V. Annat yrke.							
Tjänstehjon, förut ej angivna	4	98	—	—	—	—	—
Arbetare, d:o d:o	57	24	3	—	—	—	—
f. d. Yrkesutövare, kapitalister och pensionärer	18	9	2	—	—	1	5
Understödsagare	6	8	1	—	—	—	1
Fångar	1	—	—	—	—	—	—
VI. Intet eller okänt yrke.							
	7	2	17	—	—	—	8
Summa	835	328	361	—	2	74	164

Tab. 8. Översikt av de år 1921 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter *hemort*.

1	2		3		4			5
L ä n	Landsbygd		Städer		Hela länet			Intagna på 100 000 av medelfolk-mängden
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	summa	
Stockholms stad	—	—	116	112	116	112	228	54.2
Stockholms län	59	43	6	10	65	53	118	48.1
Uppsala »	16	20	6	10	22	30	52	37.8
Södermanlands »	17	17	10	5	27	22	49	25.6
Östergötlands »	23	18	13	23	36	41	77	25.1
Jönköpings »	23	20	11	9	34	29	63	27.6
Kronobergs »	19	29	2	4	21	33	54	34.0
Kalmar »	64	43	—	7	64	50	114	49.2
Gottlands »	11	13	1	6	12	19	31	55.3
Blekinge »	23	11	—	4	23	15	38	25.7
Kristianstads »	12	15	1	2	13	17	30	12.4
Malmöhus »	21	26	16	16	37	42	79	16.1
Hallands »	9	10	1	3	10	13	23	13.6
Göteborgs och Bohus län	27	26	39	52	66	78	144	33.7
Älvsborgs län	40	32	11	7	51	39	90	29.8
Skaraborgs län	26	24	6	5	32	29	61	24.9
Värmlands »	23	21	7	7	30	28	58	21.5
Örebro »	17	13	5	7	22	20	42	19.1
Västmanlands »	17	7	3	3	20	10	30	17.7
Kopparbergs »	56	40	4	8	60	48	108	42.3
Gävleborgs »	29	11	6	5	35	16	51	18.9
Västernorrlands »	22	21	4	5	26	26	52	19.5
Jämtlands »	23	16	1	3	24	19	43	32.0
Västerbottens »	29	31	1	3	30	34	64	34.8
Norrbottens »	24	23	—	2	24	25	49	26.6
Utrikes ort	4	1	—	—	4	1	5	
Okänd hemort	5	6	—	—	5	6	11	
Summa	639	537	270	318	909	855	1 764	29.7

Tab. 9. Översikt för år 1921 över *tillfriskningsprocenten* bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter intagna.

1		2	3	4	5	6	7
Intagningsårets			Intagna ¹	Därav vid intagnin-gen som obotliga att anse	Till-frisknade under nå-got av de 10 åren ²	Tillfrisk-ningspro-cent för de i kol. 3 angivna intagna	D:o d:o av de in-tagna med avdrag av de i kol. 4 anförda
ordningsnummer		årtal					
Det 10:de	} räknat tillbaka från redovisningsåret som första år.	1912	2 696	1 573	593	22:00	52:80
» 9:de		1913	2 081	982	607	29:17	55:23
» 8:de		1914	1 888	892	575	30:46	57:73
» 7:de		1915	2 327	1 119	585	25:14	48:43
» 6:te		1916	2 108	872	618	29:32	50:00
» 5:te		1917	2 199	1 075	517	23:51	46:00
» 4:de		1918	2 432	1 326	549	22:57	49:64
» 3:dje		1919	2 865	1 236	862	30:09	52:92
» 2:dra		1920	2 586	1 079	732	28:31	48:57
Redovisningsåret		1921	2 309	981	423	18:32	31:85

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ² De tillfrisknade införas för det år, under vilket de å anstalten intagits, och ej för det år, under vilket de utskrivits tillfrisknade.

Tab. 10. Översikt för år 1921 över de 4 offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade.

S j u k d o m	1					2					3		4		5		6		7										8		9		10		11		12		13		14		15	
	Vistelsetid inom hospitalet										Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst										Summa		Summa sammanlagt																					
	kortare tid än 3 månader		3-6 månader ¹		6-12 månader		1-2 år		öfver 2 år		kortare tid än 3 månader		3-6 månader ¹		6-12 månader		1-2 år		2-5 år					öfver 5 år		okänt																		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.										
Melankoli. <i>Melancholia</i>	12	10	18	14	7	8	4	13	3	3	4	5	8	2	12	20	13	11	5	6	2	3	—	1	44	48	92																	
Mani. <i>Mania</i>	7	2	8	8	2	3	2	1	—	—	6	1	6	6	4	6	2	1	—	—	—	—	1	—	19	14	33																	
Periodisk sinnessjukdom. <i>Psychosis periodica</i>	47	51	56	73	32	52	14	25	8	16	20	29	36	45	57	74	20	36	13	18	8	11	3	4	157	217	374																	
Förvirring. <i>Confusio</i>	18	28	13	19	3	8	—	4	—	1	12	19	12	21	5	10	1	6	2	2	—	1	2	1	34	60	94																	
Primär svagsinnet. <i>Dementia primaria</i>	10	10	11	6	9	11	9	6	7	—	5	5	5	5	11	11	10	3	6	7	9	2	—	—	46	33	79																	
Kronisk förtryckhet. <i>Paranoia</i>	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2																	
Sekundär svagsinnet. <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
Epileptisk sinnessjukdom. <i>Insania epileptica</i>	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3	5																	
Degenerativ sinnessjukdom. <i>Insania degenerativa</i>	8	3	2	3	3	6	—	1	2	3	2	2	1	1	5	2	2	6	2	4	3	1	—	—	15	16	31																	
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning. <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	11	3	1	—	3	—	1	—	2	—	4	3	3	—	2	—	4	—	4	—	—	—	1	—	18	3	21																	
Sinnessjukdom med förlamning. <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
Svagsinnet av organiska orsaker. <i>Dementia organica</i>	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3																	
Sinnesslöhet. <i>Idiotia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—												
Sinnessvaghet. <i>Imbecillitas</i>	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	2	1	3																	
Summa	116	110	111	124	61	88	30	50	23	24	53	66	73	81	98	123	53	64	34	37	23	19	7	6	341	396	737																	

¹ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v.

Tab. 11. Översikt för år 1921 över dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna.

1	2	3	4
D ö d s o r s a k (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 9 okt. 1911)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	8	15	23
Septichæmia	7	6	13
Erysipelas	2	3	5
Influenza epidemica	—	1	1
Febris typhoides. Paratyphus	2	2	4
Encephalitis lethargica	—	—	—
Tuberculosis pulmonum	73	71	144
» aliorum organorum	5	5	10
Aliæ infectiones	—	—	—
Anæmia perniciosa gravis	—	—	—
Diabetes mellitus	1	2	3
Inanitio	—	—	—
Aliæ cachexiæ	—	—	—
Meningitis cerebri	3	2	5
Hæmorrhagia cerebri et meningum. Emollitio cerebri	3	2	5
Epilepsia	3	4	7
Otitis media purulenta	1	—	1
Dementia paralytica	41	5	46
Insania	3	3	6
Insania (Suicidium)	2	2	4
» (Suicidium: submersio)	2	1	3
Alii systematis nervosi morbi	4	1	5
Pericarditis	1	2	3
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardioscler.	14	16	30
Arteriosclerosis. Aneurysma	5	12	17
Thrombosis. Embolia	1	1	2
Bronchitis acuta et chronica	4	5	9
Pneumonia acuta	25	14	39
Gangræna pulmonum	2	—	2
Pleuritis. Empyema	1	2	3
Alii organorum respirationis morbi	5	7	12
Gastroenteritis acuta	—	4	4
Gastroenteritis chronica	1	3	4
Ulcus ventriculi	1	—	1
Ileus	—	—	—
Hernia	—	—	—
Appendicitis	1	—	1
Cholelithiasis	1	1	2
Alii organ. digestionis morbi	2	2	4
Nephritis acuta et chronica	3	5	8
Cystopyelonephritis	2	2	4
Organorum generationis morbi	—	2	2
Carcinoma	9	17	26
Tumores alii	2	2	4
Causæ mortiferi (Combustio, Laceratio, Suffocatio)	—	—	—
Homicidium	—	—	—
Summa	240	222	462

Tab. 12. Översikt för år 1921 över *tillfälliga sjukdomar* bland de
å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade.

1	2	3	4	1	2	3	4
S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa	S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	8	16	24	Appendicitis	5	8	13
Septicæmia. Pyosepticæmia.				Ileus. Volvulus. Invaginatio .	—	—	—
Abscessus. Phlegmone . . .	92	88	180	Hernia	22	1	23
Erysipelas	31	47	78	Cholelithiasis	2	8	10
Scarlatina	2	—	2	Icterus. Icterus catarrhalis .	—	5	5
Diphtheria	2	7	9	Peritonitis acuta	—	2	2
Influenza epidemica	53	89	142	Alii organ. digestionis morbi .	30	50	60
Typhus abdominalis	6	7	13	Nephritis degen. et inflamm. ac.	8	5	13
Dysenteria	—	—	—	Nephritis degen. et inflamm. chr.	—	—	—
Tbc. pulmonum. Tbc. laryngis	122	133	255	Morbus Brighti	8	9	17
organorum aliorum	17	25	42	Pyelitis. Cystopyelonephritis .	2	4	6
Syphilis acquisita	—	1	1	Cystitis	3	14	17
Febris. Febricula	42	25	67	Alii morbi org. uropoëticorum	2	1	3
Aliæ infectiones	1	7	8	Morbi organorum generationis .	12	21	33
Anæmia	3	3	6	Myitis. Rheumatismus muscul.	47	22	69
Alii morbi sanguinis	1	7	8	Tendovaginitis	5	—	5
Diabetes mellitus	6	3	9	Bursitis. Hygroma	7	5	12
Hæmorrhagia meningum cerebri	3	3	6	Polyarthritidis rheumatica acuta .	7	4	11
Meningitis cerebri	3	2	—	Polyarthritidis rheumatica chronica	9	6	15
Congestio cerebri	—	—	—	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	31	16	47
Hæmorrhagia, thrombosis, embolia				Alii morbi articul. et ossium .	10	7	17
cerebri. Emollitio cerebri . .	4	6	10	Erythema multiforme et nodosum	1	8	9
Abscessus cerebri	1	—	1	Zoster	8	15	23
Epilepsia	5	6	11	Eczema	42	14	56
Alii nervosi morbi	10	9	19	Psoriasis	4	3	7
Pericarditis	2	3	5	Ulcus varicosum cruris	14	10	24
Endocarditis. Myocarditis ac. .	2	3	5	Aene	15	8	23
Endocarditis chr. Vitium organ-				Furunculosis. Furunculus . .	147	60	207
nicum cordis. Myocarditis chr.				Carbunculus	49	26	75
Cardiosclerosis. Cor adiposum	21	32	53	Tricophytia	4	1	5
Arteriosclerosis. Atheromatosis.				Alii morbi cutanei	39	22	61
Atherosclerosis. Endarteriitis	13	6	19	Morbi meatus auditorii externi	13	23	36
Phlebitis	3	1	4	Otitis media catarrhalis . . .	6	11	17
Aneurysma	—	—	—	Otitis media purulenta	33	21	54
Varix	23	8	31	Aliæ otopatæ	6	—	6
Thrombosis. Embolia	4	7	11	Conjunctivitis, catarrhalis, phlyc-			
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	131	131	262	tenul.	41	22	63
Tracheitis chr. Bronchitis chr.	18	16	34	Dacryocystitis catarrhalis . . .	6	3	9
Asthma bronchiale	9	8	17	Keratitis ulcerosa	5	1	6
Hæmorrhagia pulmonum	1	1	2	Iritis, iridocyclitis	2	3	5
Pneumonia crouposa acuta . .	25	25	50	Cataracta	4	10	14
Bronchopneumonia acuta . . .	14	18	32	Strabismus	—	—	—
Gangrena pulmonum	—	—	—	Aliæ opthalmiæ	39	24	63
Pleuritis. Empyema pleuræ . .	13	21	34	Carcinoma	7	21	28
Alii organ. respirationis morbi	31	15	46	Struma	—	—	—
Tonsillitis acuta. Angina ton-				Alii tumores	5	16	21
sillaris. Pharyngitis acuta . .	97	99	196	Fractura	20	36	56
Gastritis acuta	52	73	125	Luxatio. Distorsio	15	10	25
Enterocolitis acuta. Proctitis				Contusio	68	57	125
acuta	874	751	1 625	Vulnus	155	72	227
Gastritis chronica	5	2	7	Combustio	8	6	14
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	5	4	9	Congelatio	1	—	1
Enterocolitis, proctitis chr. . .	2	8	10	Övriga olycksfall	5	3	8

Tab. 13. Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka år 1921.

A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.

1 A n s t a l t.	2 Underhålls- dagar	3 Medeltal vårdade per dag		4 Den 31 december befintliga ²		
		m.	kv.	m.	kv.	s:a
Stockholms hospital	3 557	5·5	4·2	5	4	9
Uppsala , och asyl	26 398	60·2	12·1	64	12	76
Nyköpings ,	5 980	14·0	2·4	13	2	15
Vadstena , och asyl	9 062	22·8	2·0	23	2	25
Värjö ,	4 448	6·9	5·3	6	5	11
„ , kriminalavdelningen	37 833	103·7	—	102	—	102
Västerviks ,	22 813	55·6	7·0	58	8	66
Visby ,	1 621	3·4	1·0	4	1	5
Lunds , och asyl	17 144	42·0	5·0	44	5	49
Malmö asyl	5 475	6·0	9·0	6	9	15
Göteborgs hospital	6 535	16·0	1·9	17	1	18
Vänersborgs , och asyl	15 390	35·1	7·1	36	6	42
Kristinehamns ,	12 214	27·7	5·8	31	7	38
Säters ,	19 925	49·8	4·8	50	4	54
Härnösands ,	10 017	19·4	8·0	19	8	27
Ostersunds ,	12 186	33·4	—	35	—	35
Piteå hospital och asyl	8 315	18·8	4·0	16	4	20
Sjukhuset vid Långbro	—	—	—	—	—	—
Upptagningsanstalten vid Ulvsunda	—	—	—	—	—	—
„ vid Sandbyhov	—	—	—	—	—	—
„ i Hålsingborg	—	—	—	—	—	—
Summa	218 913	520·2	79·6	529	78	607

B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.

1	2		3		4		5	
	Otillräkneliga förklarade		Straffångar		Rannsakningsfångar		Observationsfall	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>Av de intagna¹ voro tilltalade eller dömda för</i>								
mord, mordförsök	2	1	—	—	—	—	5	1
dråp	1	—	—	—	—	—	—	—
mordbrand	2	—	—	—	2	—	—	—
övervåld, misshandel	3	—	—	—	—	—	5	—
stöld, bedrägeri, rån, förfalskning	15	5	—	—	—	—	20	2
hemfridsbrott	—	—	—	—	—	—	2	—
skadegörelse	—	—	—	—	—	—	1	—
värnpliktsvägran, rymn. fr. krigstjänst etc.	—	—	—	—	—	—	1	—
sedlighetsbrott	2	—	—	—	—	—	5	—
våldtäktsbrott	—	—	—	—	—	—	1	—
sedlighetsåkrande handling	—	—	—	—	—	—	1	—
mened	—	—	—	—	—	—	—	—
tjänsteförbrytelse	—	—	—	—	—	—	—	1
onykterhet i tjänst	—	—	—	—	—	—	1	—
falskt åtal	—	—	—	—	—	—	1	—
Summa intagna ¹	25	6	—	—	2	—	43	4
<i>Avförda²</i>								
tillfrisknade	8	1	—	—	1	—	—	—
förbättrade	6	—	—	—	—	—	—	—
oförbättrade	3	1	—	—	—	—	—	—
till annan offentl. självständig anstalt	27	—	1	—	1	—	—	—
döda	4	1	1	—	—	—	—	—
Summa avförda ²	48	3	2	—	2	—	—	—

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt direkt överförda upptagas icke här. — ² Observationsfall upptagas icke här. — ³ Dessutom 2 observationspat., 5 ej lagförda och 3 f. d. straffångar.

Tab. 14. Översikt för år 1921 angående å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av *dementia paralytica* lidande.

1			2		3		4		5		6		7		8		9		10	
I n t a g n a ¹						A v l i d n a														
Y r k e	Yrkes- utövare	Famil- jemed- lemmar	Ålder vid döds- fallet	Sjukdomens bestånd från dess uppkomst																
				Under 1 år	1—2 år ²	2—3 år	3—5 år	5—10 år	Över 10 år											
	m. kv.	m. kv.		m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.
<i>I. Jordbruk med binärningar.</i>																				
Godsägare och därmed jämför- liga arrendatorer, lantbruks- inspektorer	1	—	—	0—25 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hemmansägare och därmed jäm- förliga arrendatorer, rättare, ladufogdar, trädgårdsmästare	—	—	—	25—30 år ²	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torpare, jordbruksarb., tjänare	1	—	—	30—35 år	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fiskare	—	—	—	35—40 år	3	5	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II. Industri och hantverk.</i>																				
Fabriks- och bruksägare etc.	1	—	—	40—45 år	2	4	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arbetare	10	—	1	45—50 år	1	4	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hantverkare	6	1	2	50—60 år	2	1	2	1	1	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>III. Handel och samfärdsel.</i>																				
Handl., bokhåll., banktjänstem. Idkare av värdsbushör., bitråd. Tjänsteman vid post, telegraf, järnvägar	15	1	1	60—70 år	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Betjante vid d:o	1	—	—	Över 70 år	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjöfarande	4	—	—	Okänd	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyrkuskar, stadsbud, stuvare	3	—	—	Summa	10	17	9	7	2	7	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>IV. Allmän tjänst och litte- rära yrken.</i>																				
Civila och kommunala tjänste- män, lärare etc.	2	—	—	<i>Intagna.¹</i>																
Civila och kommunala betjante	2	—	—	<i>Civilstånd.</i>																
Militärer av officersgrad	1	—	—	Ogift	{m. 13										{kv. 3					
Militärer, subalterner o. manskap	1	—	—	Gift	{m. 34										{kv. 4					
Litteratörer, artister	1	—	—	Änkling	{m. 2										{kv. —					
Läkare, veterinärer, tandläkare, apotekare, sakkörare	—	—	—	Änka	{m. 1										{kv. 2					
Barnmorskor, sjukvårdspersonal	—	1	—	Fränskild	{m. —										{kv. —					
<i>V. Annat yrke.</i>																				
Kapitalister, f. d. yrkesutövare	—	—	—	<i>Hemort.</i>																
Arbetare, tjänstehjon ej angivna	1	—	—	Landsbygd	{m. 14										{kv. 1					
Understödsagare	—	—	—	Stad	{m. 37										{kv. 7					
<i>VI. Intet eller okänt yrke</i>																				
Summa	51	3	5	<i>Antaglig sjukdomsorsak.</i>																
				Syfilis	{m. 40										{kv. 8					
				Alkoholmissbruk	{m. 1										{kv. —					

¹ Här upptagas icke å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut under diagnos *dementia paralytica* vårdade, ej heller från annan sådan anstalt överförda. — ² Från och med 1 år intill 2 år o. s. v. — ³ Från och med 25 år intill 30 år o. s. v.

Tab. 15. Sammanställning av uppgifter från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående antalet sjukplatser, underhållsdagar och medeltal vårdade i de olika betalningsklasserna samt utspisnings- och totalkostnaden för sjukvården år 1921.

1	2			3						4					5			6						
A n s t a l t	Antal sjukplatser			Underhållsdagar						Medeltal vårdade per dag					Utspisningskostnad för de sjuka			Totalkostnad för sjukvården						
	I klass	allm. klass	Tillh. vederb. lands-ting eller stad	I klass	II klass	III klass	utan avgift	å lands-tings eller stads stat	Summa	I klass	II klass	III klass	utan avgift	å lands-tings eller stads stat	Total-kostnad	För underhållsdag		Total-kostnad	Medelkostnad för varje person		kr.	ö.	kr.	ö.
																I klass	allm. klass		för dag	för år				
kr.	ö.	öre	öre	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.															
Stockholms hospital . .	20	235	—	6 531	25 784	55 152	3 557	—	91 024	18	71	151	10	—	104 024	16	237	105	490 504	65	5 37	1 960	05	
Uppsala hospital o. asyl	30	1 192	24	9 909	34 442	381 745	27 161	8 806	462 063	27	94	1 046	75	24	492 349	87	269	103	1 748 529	31	3 78	1 379	70	
Nyköpings hospital . .	—	186	20	—	2 107	70 932	5 392	6 900	85 331	—	6	194	15	19	83 967	34	—	98	321 522	69	3 77	1 376	05	
Vadstena hosp. o. asyl .	22	766	—	6 347	22 142	249 124	9 644	—	287 257	17	61	683	26	—	218 732	28	190	74	930 928	04	3 24	1 182	60	
Värjö hospital	10	240	40	1 500	8 531	96 333	4 083	14 483	124 930	4	23	264	11	40	145 406	86	183	87	731 734	58	4 42	1 613	30	
» kriminalavdeln. . .	—	100	—	—	832	3 114	36 808	—	40 754	—	2	9	101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» Korsbergacentralh.	—	—	—	—	1 718	52 248	174	102	54 242	—	5	143	—	—	54 838	77	—	101	98 503	27	1 82	664	30	
» » lantbr.-kol. . .	—	—	—	—	—	2 446	—	—	2 446	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Västerviks hospital . .	—	800	30	—	16 772	281 611	23 813	9 344	330 540	—	46	772	62	26	295 828	93	—	89	1 195 546	49	3 62	1 321	30	
Visby	—	63	—	—	2 244	25 899	1 910	—	30 053	—	6	71	5	—	28 592	45	—	95	110 322	72	3 67	1 339	55	
Malmö asyl	—	124	—	—	3 929	34 977	6 205	—	45 111	—	11	96	17	—	45 939	15	—	102	184 420	04	4 09	1 483	65	
Lunds hospital o. asyl .	30	1 174	28	10 441	32 383	375 163	18 284	10 459	446 780	29	89	1 028	50	28	416 204	55	225	90	1 559 330	88	8 49	1 273	85	
Göteborgs hospital . .	50	230	75	19 409	18 449	58 776	6 719	29 762	133 115	53	51	161	18	82	156 643	93	223	98	694 708	36	5 36	1 956	40	
Vänersborgs hosp. o. asyl	—	1 050	30	—	20 675	360 087	15 390	10 913	407 065	—	57	987	42	30	323 139	06	—	79	1 423 211	08	3 50	1 277	50	
Kristinehamns hospital	—	780	20	—	17 748	255 404	12 630	6 857	292 639	—	49	700	34	19	269 029	90	—	92	1 359 433	10	4 65	1 697	25	
Säters	—	800	30	—	13 808	286 541	20 655	10 627	331 131	—	36	785	57	29	346 534	92	—	105	1 426 948	04	4 31	1 573	15	
Härnösands	—	245	24	—	4 104	77 765	10 017	8 380	100 296	—	11	213	28	23	108 317	—	—	109	363 011	15	3 62	1 321	30	
Östersunds	—	560	—	—	18 570	178 339	12 186	—	209 095	—	51	489	33	—	226 149	63	—	108	939 187	57	4 49	1 638	85	
Piteå hospital o. asyl .	—	370	—	—	2 947	135 669	8 315	—	146 931	—	8	372	23	—	182 704	35	—	124	680 630	92	4 63	1 689	95	
Summa	162	8 915	321	54 137	246 685	2 981 375	221 943	116 633	3 620 773	148	677	8 171	607	320 3	498 402	65	2 28	95	14 271 442	90	3 94	1 438	10	
	9 398									9 923														
	Dyrtidstillägg m. m. vid statens hospital																	6 098 402		47	1 68	613	20	
	Summa																	20 369 815		37	5 62	2 051	30	

Tab. 17. Totalkostnad samt på statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift under år 1921.

	Kronor	Kronor	Kronor
Totalkostnad.			
<i>V C. 15. Hospitals underhåll:</i>			
Avlöning	5 022 191		
Utspisning	3 475 258	91	
Linne, gång- och sängkläder	1 020 389	16	
Eldning och lyshållning	4 193 091	52	
Medikamenter	124 925	41	
Trätt och renhållning	151 641	75	
Inventarier	301 336	54	
Underhåll av byggnader och gårdar	1 215 829	08	
Skrivmaterialier	51 743	04	
Utskylder	6 419	10	
Trädgård och jordbruk	6 638	51	
Diverse	317 110	82	
Indragningsstat	97 063	78	
varifrån avgår vinet å rörelse		15 983 638	62
<i>V C. 16. Bidrag till befordringsavgifter</i>		307 989	64
<i>V F. 3. Ålderstillägg</i>			15 675 648
<i>V F. 4. Rese- och traktamentspenningar</i>			38 752
<i>T. V D. 3. Tillfällig löneförbättring</i>			27 291
<i>T. V D. 5. Dyrtidstillägg</i>			18
Summa kronor			7 773
			95
			23 229
			68
			6 001 355
			02
			21 774 051
			45
På statsverket belöpande kostnad.			
<i>Hospitals underhåll: totalkostnad</i>		15 675 648	98
minskad med inlutna icke statsmedel:			
patientavgifter		8 034 475	40
<i>Bidrag till befordringsavgifter</i>			7 641 173
<i>Ålderstillägg</i>			58
<i>Rese- och traktamentspenningar</i>			38 752
<i>Tillfällig löneförbättring</i>			27 291
<i>Dyrtidstillägg</i>			18
Summa kronor			7 773
			95
			23 229
			68
			6 001 355
			02
			13 739 576
			05

Tab. 18. Utgifter av anslaget till hospitals

P å å r 1 9 2 1 b e l ö p a n d e									
A n s t a l t	Avlöning	Utspisning	Linne, gång- och sängkläder	Eldning och lyshållning	Medika- menter	Tvätt och renhåll- ning	Inven- tarier	Underhåll av bygg- nader och gårdar	
Kungl. Medicinalstyrelsen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms hospital .	205 891 89	104 024 16	25 887 21	122 254 57	10 061 27	6 021 91	13 994 87	32 212 28	
Uppsala hospital o. asyl	570 805 42	492 349 37	135 087 19	485 260 32	13 599 37	19 892 32	30 353 37	98 511 68	
Nyköpings hospital .	123 033 17	83 967 34	24 609 87	63 301 65	3 606 54	4 836 74	3 295 09	28 563 22	
Strängnäs » .	53 323 53	—	1 370 25	141 151 38	37 70	2 497 88	610 27	40 909 75	
Vadstena hosp. o. asyl	385 379 02	218 930 74	57 309 65	245 166 99	11 888 60	8 066 09	16 741 85	117 089 32	
Växjö hospital . . .	323 567 51	145 406 86	59 159 25	161 909 97	3 189 27	5 851 80	20 565 98	40 348 08	
» Korsberga centralh.	13 019 82	54 838 77	15 873 16	7 701 20	296 20	482 50	879 02	3 229 50	
» » lantbr.-kol.	6 833 —	2 267 86	—	270 39	—	214 55	1 177 49	118 55	
Västerviks hospital . .	480 957 75	295 445 68	81 818 94	297 903 33	9 660 47	9 127 40	18 716 68	51 461 36	
Visby » . .	43 875 84	28 592 45	8 017 99	21 829 67	998 34	1 557 11	1 977 48	5 339 66	
Malmö asyl	54 715 30	45 939 15	14 410 91	49 329 85	975 60	2 575 84	5 005 88	24 692 24	
Lunds hospital o. asyl	515 833 26	390 977 74	83 007 02	463 203 93	13 611 07	9 509 27	41 471 84	256 693 22	
Göteborgs hospital . .	248 110 37	156 643 98	58 393 22	185 833 44	7 212 17	12 856 31	16 007 36	74 561 86	
Vänersborgs hosp. o. asyl	475 823 28	323 139 06	91 795 54	493 218 51	9 870 36	13 570 48	32 588 48	46 152 99	
Kristinehamns hospital	408 754 46	269 029 90	105 622 03	489 078 82	13 357 74	17 149 88	30 735 88	111 357 85	
Säters »	452 876 19	346 534 92	109 429 14	457 623 02	15 007 21	12 182 36	15 399 52	90 694 63	
Härnösands »	146 633 87	108 317 —	21 823 85	54 148 73	3 304 70	4 626 90	6 641 84	14 510 79	
Östersunds »	286 321 41	226 149 63	62 970 85	283 339 08	3 810 60	10 366 56	35 164 29	124 088 44	
Piteå hospital o. asyl	226 435 91	182 704 35	63 803 09	170 567 17	4 437 70	10 255 86	10 009 40	55 293 71	
Summa	5 022 191	3 475 258 91	1 020 839 16	4 193 091 52	124 925 41	151 641 75	301 336 54	1 215 829 08	

Tab. 19. Sammandrag av hospitalens förvaltning år 1921.

D e b e t				K r e d i t			
		Statsmedel	Donationsmedel			Statsmedel	Donationsmedel
<i>Ingående balans:</i>				<i>Ingående balans:</i>			
Statsmedel:				Statsmedel: utgifterester	—	75	—
Kassabehållning	1 748 346 41			<i>Insättning å statsverkets giro-räkning</i>	—	—	—
Förskott	—						
Inkomstrest	42 153 65	1 790 500 06					
Donationsmedel:							
Innestående i bank	181 273 87						
Obligationer	152 260 50	—	333 534 87				
<i>Uttag å statsverkets giro-räkning</i>	—	12 987 992 07					
<i>Innehållna pensionsavgifter . .</i>	—	78 073 89					
Inkomster.							
<i>V C. 15. Hospitals underhåll:</i>							
Kungl. Medicinalstyrelsen	203 526 53			<i>V C. 15. Hospitals underhåll:</i>			
Hospitalen:				Kungl. Medicinalstyrelsen	168 584 93		
Patientavgifter	8 452 603 69			Hospitalen	17 538 602 89	17 707 187 82	
Underhållsbidrag	14 000 —						
Övriga inkomster	2 404 354 58	11 074 484 80		<i>V C. 16. Bidrag till befordringsavgifter</i>	—	38 752 64	
<i>V C. 16. Bidrag till befordringsavgifter</i>	—	—		<i>V F. 3. Alderstillsätt</i>	—	27 324 52	
<i>V F. 3. Alderstillsätt</i>	—	33 34		<i>V F. 4. Rese- och traktamentspenningar</i>	—	7 777 95	
<i>V F. 4. Rese- och traktamentspenningar</i>	—	4		<i>T. V D. 3. Tillfällig löneförbättring</i>	—	23 373 48	
<i>T. V D. 3. Tillfällig löneförbättring</i>	—	143 75		<i>T. V D. 5. Dyrtidstillsätt . .</i>	—	6 030 021 04	
<i>T. V D. 5. Dyrtidstillsätt . .</i>	—	28 666 02		<i>Diverse fonder</i>	—	—	10 846 60
<i>Diverse fonder</i>	—	—	23 383 08				
<i>Utgående balans:</i>				<i>Utgående balans:</i>			
Statsmedel: utgifterester	—	75	—	Statsmedel:			
				Kassabehållning	2 083 306 88		
				Förskott	—		
				Inkomstrest	42 153 65	2 125 460 03	
				Donationsmedel:			
				Innestående i bank	76 810 85		
				Obligationer	269 260 50	—	346 070 85
Summa	—	25 959 972 43	856 917 45	Summa	—	25 959 972 43	856 917 45

Tab. 20. Redogörelse över hospitalen tillhöriga fonder år 1921.

Förvaltande myndighet och fondens namn	D e b e t						K r e d i t					
	Behållning vid årets början		Inkomster		Summa		Utgifter		Behållning vid årets slut		Summa	
<i>Kungl. Medicinalstyrelsen:</i>												
Adelswärdiska stiftelsen	74 074	29	4 486	21	78 560	50	6 021	16	72 539	34	78 560	50
<i>Stockholms hospital:</i>												
A. W. Lundins fond	15 323	13	584	08	15 907	21	460	—	15 447	21	15 907	21
Carl Hedströms fond	1 578	71	78	96	1 657	67	39	60	1 618	07	1 657	67
Eva Kylander-Ljunglöfs fond	2 461	60	123	63	2 585	23	—	—	2 585	23	2 585	23
Teodor Hintzes fond	10 589	05	521	93	11 110	98	70	—	11 040	98	11 110	98
<i>Uppsala hospital och asyl:</i>												
Makarna v. Sasse' fond	33 388	18	1 800	24	35 188	42	—	60	35 187	82	35 188	42
Lundgrenska donationsfonden	1 849	15	94	31	1 943	46	—	—	1 943	46	1 943	46
Hospitalshjonens sparkassa	724	38	36	94	761	32	—	—	761	32	761	32
Hilda Sändlers donation	—	—	3 075	—	3 075	—	—	—	3 075	—	3 075	—
<i>Nyköpings hospital:</i>												
C. M. Lindströms donationsfond	575	69	29	56	605	25	20	—	585	25	605	25
Patienternas utflyktsfond	535	96	26	75	562	71	50	—	512	71	562	71
<i>Vadstena hospital och asyl:</i>												
Adelswärdiska stiftelsens räntemedel	—	—	968	91	968	91	927	83	41	08	968	91
<i>Värjö hospital:</i>												
Kruses donationsfond	5 007	39	254	09	5 261	48	261	48	5 000	—	5 261	48
Elsa Robertsons donationsfond	10 139	77	518	95	10 658	72	329	43	10 329	29	10 658	72
<i>Malmö asyl:</i>												
N. P. Rosenblads donationsfond	2 893	—	—	—	2 893	—	—	—	2 893	—	2 893	—
<i>Lunds hospital och asyl:</i>												
Gertrud Thörns fond	21 953	41	1 074	15	23 027	56	—	—	23 027	56	23 027	56
<i>Göteborgs hospital:</i>												
Marika Dicksons fond	6 103	88	325	24	6 429	12	300	—	6 129	12	6 429	12
<i>Vänersborgs hospital och asyl:</i>												
Sven Svenssons donationsfond	128 661	97	8 478	43	137 140	40	1 778	—	135 362	40	137 140	40
<i>Kristinehamns hospital:</i>												
Räntemedel ur Axel och Agnes Enwall's fond	32	81	1	73	34	54	—	—	34	54	34	54
<i>Härnösands hospital:</i>												
Hospitalets arbetskassa	10 032	87	522	63	10 555	50	263	72	10 291	78	10 555	50
Walfrid Enbloms sjukvårdsfond Nr 1 för Norrland	6 890	76	345	27	7 236	03	324	78	6 911	25	7 236	03
<i>Piteå hospital och asyl:</i>												
Kollektfonden	718	37	36	07	754	44	—	—	754	44	754	44
Summa	333 534	37	23 883	08	356 917	45	10 846	60	346 070	85	356 917	45

Tab. 21. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S i n n e s s j u -												
	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd			Ålder			
		landsbygd	städer	män	kvinor	ogifva	gifva ¹	ej angivet	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ej angiven
1 Stockholms stad	2 062	—	2 062	907	1 155	1 400	624	38	29	730	1 297	6
2 Stockholms län	560	470	90	254	306	379	181	—	9	195	356	—
3 Uppsala »	421	267	154	196	225	292	129	—	5	108	308	—
4 Södermanlands »	472	343	129	222	250	312	160	—	10	147	315	—
5 Norrköpings stad	173	—	173	81	92	136	37	—	1	52	120	—
6 Östergötlands län ²	666	565	101	312	354	469	197	—	3	198	465	—
7 Jönköpings »	742	578	164	383	359	558	184	—	3	188	556	—
8 Kronobergs »	645	605	40	333	312	480	165	—	9	169	467	—
9 Kalmar »	780	648	132	401	379	582	198	—	12	210	558	—
10 Gotlands »	194	162	32	89	105	136	58	—	4	38	152	—
11 Blekinge »	475	351	124	238	237	350	125	—	7	148	320	—
12 Kristianstads »	707	643	64	326	381	546	161	—	8	214	485	—
13 Malmö stad	270	2	268	118	152	189	81	—	1	69	200	—
14 Malmöhus län ⁴	1 083	670	413	471	612	781	302	—	11	316	756	—
15 Hallands »	466	348	118	210	256	364	102	—	6	134	326	—
16 Göteborgs stad	592	—	592	296	296	383	209	—	18	238	336	—
17 Göteborgs och Bohus län ⁵	780	684	96	387	393	580	200	—	18	234	528	—
18 Älvsborgs län	1 010	866	144	501	509	756	254	—	10	264	736	—
19 Skaraborgs »	701	601	100	383	318	537	164	—	8	172	521	—
20 Värmlands »	948	833	115	468	480	747	201	—	7	238	703	—
21 Örebro »	634	491	143	319	315	483	151	—	9	218	407	—
22 Västmanlands »	392	270	122	206	186	273	119	—	5	124	263	—
23 Kopparbergs »	802	728	74	406	396	583	219	—	16	278	507	1
24 Gävleborgs »	670	472	198	339	331	479	191	—	7	227	436	—
25 Västernorrlands »	802	639	163	407	395	571	231	—	17	294	491	—
26 Jämtlands »	380	333	47	199	181	279	101	—	3	124	253	—
27 Västerbottens »	457	432	25	245	212	325	132	—	8	156	293	—
28 Norrbottens »	467	403	64	239	228	319	148	—	11	181	275	—
Summa	18 351	12 404	5 947	8 986	9 415	13 280	5 024	38	255	5 659	12 430	7

¹ Här inräknade änklingar, änkor och fränskilda makar. — ² Tillhörande landsting eller kommuner som ej i landsmed okänd vårdform. — ³ Därav 25 d:o. — ⁴ Därav 4 d:o. — ⁵ Därav 2 d:o.

uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket i slutet av år 1921.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34						
k a.					S i n n e s s l ö a.																					
Vårdas inom					Antal	Hemort		Kön		Civil- stånd		Ålder			Vårdas inom											
enskild anstalt hem	enskild anstalt hem	för- sörjnings- anstalt	upplagn- anst. f. sinnessjuka	stat- anstalt för sinnessjuka		landsbygd	städer	män	kvinor	gifta	ogifta	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskild eller enot svarande hem	anstalt för sinnesslöa barn	obild- barn	bild- barn	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	stat- anstalt för sinnesslöa	
201	7	350	938	566	597	—	597	315	282	597	—	325	215	57	129	146	231	75	—	16	1					
107	13	54	59	327	357	318	39	199	158	357	—	133	135	89	161	41	100	30	9	16	2					
58	6	56	8	293	245	196	49	137	108	245	—	75	107	63	125	17	54	29	1	19	3					
66	4	96	10	296	290	237	53	159	131	287	3	76	110	104	120	38	35	77	3	17	4					
12	1	38	63	59	139	—	139	67	72	138	1	56	52	31	80	5	3	43	8	—	5					
164	5	95	10	392	554	506	48	338	216	551	3	162	213	179	291	55	70	123	9	6	6					
247	5	90	44	356	452	392	61	256	197	452	1	94	187	172	307	35	35	66	5	5	7					
200	6	92	9	338	353	338	15	194	159	353	—	80	124	149	218	36	22	72	1	4	8					
200	9	106	14	451	437	402	35	249	188	437	—	111	158	168	265	21	26	102	4	19	9					
80	—	19	—	95	113	84	29	69	44	113	—	31	50	32	88	5	14	4	2	—	10					
100	5	90	8	272	295	233	62	169	126	294	1	93	109	93	159	24	41	62	—	9	11					
196	14	90	50	357	382	358	24	221	161	379	3	74	148	160	213	40	34	82	2	11	12					
16	2	159	16	77	86	—	86	40	46	85	1	22	40	24	35	7	6	33	2	3	13					
188	28	186	135	546	531	394	137	292	239	527	4	139	220	172	273	40	58	116	9	35	14					
110	2	126	22	206	299	253	46	167	132	298	1	84	111	104	185	11	50	47	—	6	15					
82	5	221	36	248	133	—	133	82	51	132	1	74	42	17	36	24	47	16	1	6	16					
204	11	132	29	404	438	408	30	239	199	438	—	120	158	160	294	25	32	67	4	16	17					
321	9	136	13	531	569	506	63	325	244	565	4	133	192	244	351	35	74	81	2	26	18					
219	7	48	15	412	437	392	45	243	194	437	—	101	168	168	290	33	69	42	2	10	19					
254	3	235	14	442	627	592	35	357	270	626	1	107	232	288	399	17	35	165	1	10	20					
146	11	145	12	320	449	421	28	261	188	444	5	117	176	156	233	26	67	103	10	10	21					
59	1	47	25	260	249	206	43	138	111	249	—	75	90	84	128	31	42	43	—	5	22					
198	3	103	6	492	495	464	31	244	251	494	1	148	179	168	290	22	89	76	—	18	23					
175	7	131	29	328	425	351	74	231	194	424	1	123	168	134	230	40	84	63	1	7	24					
211	72	95	11	413	414	374	40	229	185	411	3	109	189	116	286	16	32	57	8	15	25					
99	3	53	1	224	280	262	18	149	131	280	—	84	106	90	179	12	46	30	—	13	26					
172	5	17	11	252	363	353	10	206	157	362	1	117	136	110	244	50	44	17	1	7	27					
133	2	38	9	285	319	269	50	160	159	315	4	103	133	83	202	19	45	38	2	13	28					
4 218	246	3 048	1 597	9 242	10 329	8 309	2 020	5 736	4 593	10 290	39	2 966	3 948	3 415	5 811	871	1 476	1 759	87	325						

ting deltaga. — ⁸ Utom Norrköpings stad. — ⁴ Utom Malmö stad. — ⁵ Utom Göteborgs stad. — ⁶ Därav 5